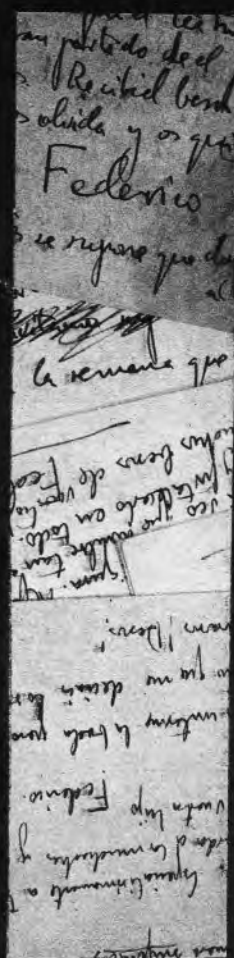
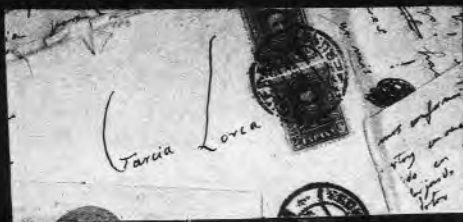

1

m. & c.
MLADA GARDIA
REVUE

LITERÁRNÍ REVUE MLADÍ GARDA

OBSAH:

P.A. Bílek	O co jde
O autorech	
Jan Stehlík	Smutek lidí
Pyrožka Slavíková	Zmatená dívka v bílém
J.V.	Princ, který do všeho kopal
Roman Kníže	Píseň o zelené lampě
Jiří Zahradnický	105. výročí narození F. Kafky
Harold Courlander	Mečoun
	Žena, obr aoup
Milan JUDL	Naše Táňa
Pavel Zíka	Strom
	Věže
	Podivuhodná flátna
Ivo Husl	Květné království slonů velké sloničky
Jorge Luis Borges	Leďňáček se skleněným okem
Jermář	Etcetera
Richard Brautigan	En chemin
	Dvojplošník z první války
	Pilulka versus Springhillské dělní neštěstí

Vychází pro interní potřebu Literárního klubu v Plzni
a Klubu mladých autorů v Chebu.

O CO JDE

V posledních letech je stále evidentnější potřeba umožnit mladým autorům, jejichž tvorba už je schopna publikování, a přitom ještě nedozrálá k samostatným knihám, co nejširší publikační možnosti časopisecké. Jen tak je totiž možné prorazit začarovaný kruh, kdy prestiž literatury ve společnosti klesá (a proto se už publikační možnosti jak knižní, tak novinové), a přitom se tato prestiž sama od sebe nemůže obnovovat, protože mladí autoři nemají prostor, na němž by mohli vyrůst a svou tvorbu tříbit, konfrontovat a v neposlední řadě i poskytovat obrázek nakladatelství o své tvůrčí vyzrálosti (a pochopitelně i nevyzrálosti).

Vydávání nejkrásnějších knižních almanachů je naprosto neprožné a vše nebude moci zachránit (díky omezenému rozsahu shruba sto strojopisných stran) ani časopis pro mladou literaturu *Initiály*. Proto se zdá, že neoptimálnějším krokem by byly vydavatelsky nenáročné dvouobdobníky či čtvrtletníky, které by pro potřebu svých členů a další okruh zájemců (nakladatelství, literární časopisy) vydávaly samy literární kluby, ať už v podobě cyklostylované či xeroxované, bez nároku přispěvatelů na honorář.

Sborníky a revue podobného typu totiž mohou dát mnohem novější obsahovou náplň i práci literárních klubů v celém kraji, mohou umožnit výměnu názorů, informovat mladé autory o trendech a postupech moderní literatury světové, ať už formou autorských předkladů, nebo i protištůhím a komentováním předkladů převzatých odjinud, připomenout pozapomínané (a často neprávem) literární dědictví, obzvláště má-li vztah ke kraji, v němž je revue vydávána, a napomoci k orientaci jak v hodnotách literárních, tak i celospolečenských.

PhDr. Petr A. Bílek

O AUTORECH

Jan Stehlík

- 1964, pracuje v cestovní kanceláři, tematicky se ve svých pořádkách zaměřuje na oblast Sci-fi, povíčka Smutek lidí byla napsána v červnu 1983, dosud nepublikoval.

Pyrožka Slavíková

- vl. jm. Viktorie Ryškové, 1961, Cheb, v domácnosti, svoji poezii dosud publikovala: Literární měsíčník, Pravda, Čel. voják, almanach České lačnění, Kulturní rozvoj.

Roman Kříže

- 1955, člen operetního sboru Velkého divadla v Plzni, dosud nepublikoval, pořádá recitační večery s é poezie.

Jiří Zahradnický

- 1960, Plzeň, redaktor, publikuje v Pravdě a Kmeni.

Milan Jucl

- 1960, Plzeň, střídá různá občnická povolání, ukázka z jeho tvorby vybrána z prací okolo roku 1983, dosud nepublikoval.

Pavel Zíma

- 1960, Plzeň, technik v pivovaru, uvedené povídky byly napsány okolo roku 1980, od té doby se literatuře nevěnuje.

Ivo Hucl

- 1961, Plzeň, maz.č, publikován v Pravdě, Almanachu 88, Hlasu právoslaví, Zápisků mladých, recitační večery v Chebu, Plzni, Č.Budějovicích, ukázka z jeho poezie napsána v březnu 1983.

Jernůř

- 1966, vl. jm. Robert Janda, Plzeň, divadelní technik, básně vybrány ze sbírky S písní okolo cintorýna dokončené 1.9.1984 dosud nepublikoval.

J.V.

- Princ, který do všeho kopal - je alchovou prací žáků učiliště na této pohádce.

Harold Courlander

- americký romanopisec a folklorista; je autorem dobrých tří desítek knih, z nichž většina se zabývá africkým a afroamerickým folklórem. Kromě řady populárně vědeckých publikací a antologií původních textů vydal též několik románů, inspirovaných do značné míry vlastní lidovou slovesností. Spolupracuje s několika vědeckými institucemi a s OBN (jako editor).

Z jeho antologie pohádek a mýtů, lidových písní, přísloví, anekdot a dobových vzpomínek **Folklornice afroamerického folklóru** (A Treasury of the Afro-American Folklóre, 1976), kterou známý černošský spisovatel Ralph Ellison označil za nejvýznamnější sbírku svého druhu, jsme vybrali dvě afro-vénézuelské pohádky, jež byly přeloženy z rukopisu sběratele Juana Pablo Soja (1946 uloženého v Instituto Nacional de Folklore v Caracasu.

Jorge Luis Borges

- argentinský spisovatel (1899-1986) jehož pozoruhodné prózy jsou již od roku 1969, kdy u nás - pod titulem Artefakty - vyšel výběr ze dvou jeho sbírek filozoficko-fantastických povídek (Ficciones, 1944, a El Aleph, 1949), kromě většiny přijímanou českými literárními křesťany. Ovšem již 5 let před tím se v časopise Světová literatura (3/1964) objevil výběr z jeho básní a povídek; v roce 1966 pak vyšel román Šest problémů pro dona Isidra Parodiho (Seis problemas para don Isidro Parodi, 1942), který Borges napsal spolu s Adolfem Biey Casarosem pod pseudonymem H. Bustos Domecq. 1970 Odeon publikuje překlad autorovy další,

umělecky však již o něco méně přesvědčivě
povídkové sbírky Brodieova zpráva (El in-
forme de Brodie, 1971), letos - ve velice
hezky úpravě - moderní bestiář Fantastická
zoologie (El libro de los seres imagina-
rios, 1968, ve spolupráci s A. Gurrerovou).

Borges je ovšem autorem, jenž by si
u nás zasloužil takovou publicitu, jaké se
mu dostalo např. letos v NDK vydáním jeho
sebraných spisů, obsahujících i jeho tvorbu
báseňskou a esejistickou.

Naším překladem několika drobných tou-
tů z rané Borgesovy sbírky Obecné dějiny
hanobnosti (Historia universal de la infam-
ia, 1935) se alespoň s malý úctí pokusíme
vyrovnat výše zmíněný dluh.

(Uvedené povídky byly přeloženy z angl.
orig: A Theologian in Death; Tale of the
Two Dreamers; A Double for Mohammed; The
Generous Enemy; Of Exactitude in Science;
translated by Herman Thomas di Giovanni.
Penguin Books, 1975).

Pozn: Všechny povídky byly původně publiko-
vány časopisecky: Historia de los dos que
soñaron (anonymně pod názvem „Los Soñadores“,
Critica, 1934); Un teólogo en la muerte
(anonymně pod názvem „El Teólogo“, tam-
též); Del rigor en la ciencia (spolu s A.D.
Casarosem pod pseudonymem D. Lynch Davis,
Los Angeles de Buenos Aires, 1946); Un doble
de Mahoma a El enemigo generoso (pod stej-
ným pseudonymem, tamtéž).

Richard Brautigan

- o originálním americkém básníkem a prozaí-
kem Richardem Brautiganem (1935-1984),
který bývá řazen k představitelům „zbité
generace“ padesátých let a předovládá hippie
hnutí let šedesátých, se častí čtenáři za-
čali seznamovat teprve nedávno: 1986 tu vy-
šel jeho román V melounovém okru (In Wa-

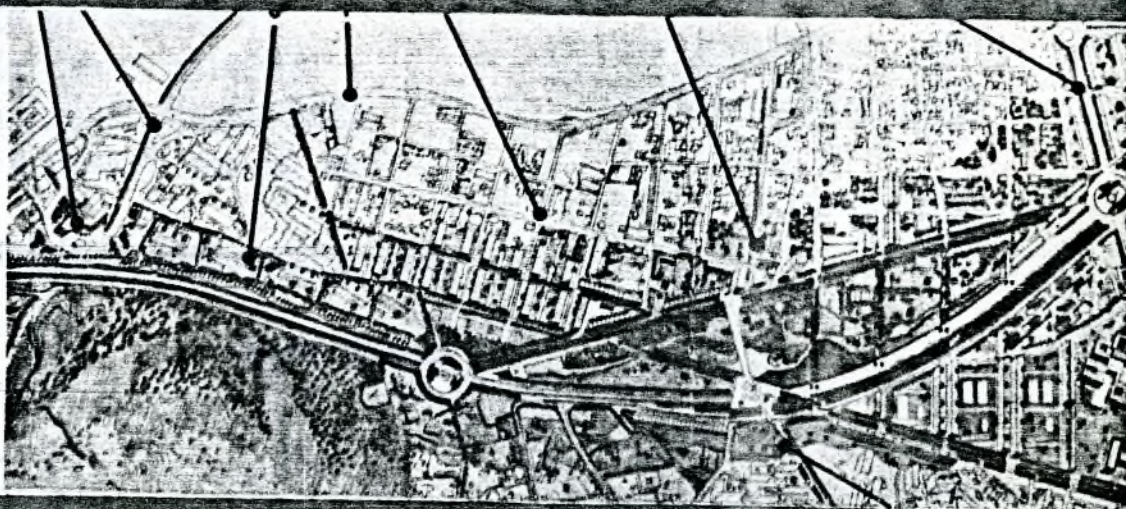
termelon Sugar, 1960), o rok později v antologii moderní americké poezie Horoskop orloje cyklus básní Stopař Galilejakej (The Galilee Hitch Hiker, 1958). Několik ukázek z jeho autorského výběru Pilulka versus springhillské dělní neštěstí (The Pill Versus the Springhill Mine Disaster, Poems 1957-68) bylo ještě přetím^ě otištěno v časopise Světová literatura (3/1986).

Do naší revue jsme zařadili překlady básní z výše uvedené sbírky (zeela nezávislé na překladech již publikovaných) spolu s jednou ukázkou z povídkové knihy Pomsta trávníku (The Revenge of the Lawn-Stories 1962-1970).

SCI - FI

FORNIA WEL

Jon Stehlik

Eastern

NO. 1

THE
WARRIOR
ADREMON

SCI - FI

BOHEMIA WEST

Jan Stehlík

... a přijde vítr žít
co sklídí ?
víš co sklídí ?
zlo lásky splněné
je kdosi, který řídí
pro živé ? pro ně ne

Ty země, smutek lidí znáš

Jiří Orten

Oheň v lrbu smířen s tím, že ho dnes již
nikdo nenakrmí, pomalu dohořívá. Na ko-
žešinách ležela malá holčička se oranžovými
očima a dívala se do stropu. Říká se, že
když srny umírají, tak pláčou. Holčička
neplakala. Její nehybné hnědé oči byly
upřeny do jediného bodu, jako by v tu
chvilu viděly skrz tisíce stropů, jako by
tam někde ve výšce byla nepatrná trhlinka,
z níž se line zvláštní smutková barva.

Stál na střeše. Jediný dům města měl pod nohama a upřeně hleděl dolů na prázdnou písčitou planinu táhnoucí se kamsi do nebe-nebe. Snažil se oživit vzpomínky na doby, kdy tačky stály stovky domů, většina mnohem vyšších a modernějších, než ten pod ním. Jon mluvil se mu vybavovaly spletené labyrinty silnic, chodníků, křižovatek a hlučných autostrád, lesy mrakodrapů a vůbec celý ten ruch kolem.

Sledoval vítr, jak honí na planině písek a vytváří tak duny s prapodivnými tvary. Žádná z nich ale neměla dlouhé trvání, neboť každý novotvar byl větrem rychle rozfoukán, aby z něj vyrostl na místě jiném, v ještě bizarnější podobě.

Po chvíli jej coci vytrhlo ze zadumání a upoutalo jeho pozornost. Byl to zvláštní, těžko definovatelný pohyb čehosi nad zemí. Vypadalo to, jako by země rodila něco nepředstavitelně obrovského. Vzpomínky byly rázem pryč a oči zkoumaly planinu. Ještě před chvílí prázdný prostor byl náhle zaplněn. Muži, ženy i děti, lidé z lot, kdy se začínají učit chodit, už po dobu, kdy nohy stářím vypovídají poslušnost. Tváře mu byly povědomé a třebaže viděl jasně vrásky starců i barvu očí, nemohl si vzpomenout na jediné jméno. Udílal na okraji střechy několik nervózních kroků a s napětím sledoval, jak panoptikum pod ním mění tvar i barvy. Pohyb byl zpočátku neznatelný a připadal mu i širozený, náhle se ale začal zrychlovat. Z nebe začal padat jemný bílý prach. Vypadalo to, jako by se z mráčen upouštěla pára, která chce na zemi pohltnout vše živé. Kdehledná moře lidí se začalo pěnit, zmítat sem a tam, měnilo se z nevinného měňavkovitého pohybu v nekontrolovatelný chaos. Když byl schopon běhu, přechal. V podstě to ale nebylo kam, k dítěti nebylo nikde dost místa. Strachem napadené nohy uchápávaly vše, co jim přišlo do cesty.

Ohromně sledoval strašné divadlo. Nemohl odtrhnout oči od zoufalých a zhravených tváří, od zmítajících se postav v bílém tanci. Bylo to zvláštní, třebaže stál nad celou apokalypsou jen pár desítek metrů, neslyšel jediný výkřik. V hlubokém tichu náhle ucítil, jak i jím přestupuje bílý prach a dostal nepředstavitelný strach. Ve chvíli, kdy tichá bouře těl pod ním dosahovala vrcholu, kdy poznal celá zmizela v bílém závoji, proříznul prostor kolem zvuk ostrý jako šepel břitvy.

S hrůzou si uvědomil, že ten zvuk vyšel z jeho úst, a že se dívá na popraskaný strop jakési místnosti. Zmizel dům, planina,

lidé i proch.

x x x

Pomalu se zvednul z kožečín na zemi a houčil si utřel spocené čelo. Každé ráno ho přepadal velice zvláštní a těžko vysvětlitelný pocit. Ať ve svých vzpomínkách pátral jak chtěl, vždycky skončil ve slepé uličce s konstatováním, že místa i postavy, které měl ještě před chvílí několik metrů od sebe, nezná, či spíš nepoznává. Také nyní se snažil vybavit si detaily. Nejvíce ho překvapilo, že na plošině byly kromě mužů i ženy a děti. Nikdy, ani když si prohlížel staré knihy, časopisy nebo transparenty poházené v ulicích, nepochyboval o tom, že se lidé dělí na muže, ženy a děti, ale každý typ měl podle něho svůj vlastní svět. Rozrušilo ho, že tady byly tyto tři světy propojeny v jednu masu, jako by tomu tak bylo odjakživa.

Přistoupil ke krbu a z počlivě naplácávaného dřeva vybral několik kousků. Žhavé uhlíky se brzy přeměnily v plamínky a olizovaly suché dřevo. Znovu pocítil nepříjemný dotek bezvýchodnosti svého myšlenkového snažení. Každý den narážel na pevnou zeď zapomnění. Jeho paměť byla po obrbě a on se jí marně snažil naučit chodit.

x x x

Obloha byla jako vždy temná, černošedá, ale podle pohybu mraků usoudil, že již zítra, nejpozději pozítří by mohl být den, kdy je viditelnost mnohem lepší. Zásoby měl ale vyčerpáné do posledního drobku a svou obvyklou výpravu za něčím k snědku odkládal už týden.

Rozhodl se, že půjde hned. Vešel se zpět do místnosti s krbem a z hromady harampádí v rohu vytáhnul velký pytel. Do krbu přiložil několik velkých polen, napil se vody a pak už zbývalo jen zaskokovat vchod.

Rychlým krokem vyrazil do ztlahlých a temných ulic města. Pohyboval se v šeru s jistotou slepečného psa, opuštěné bloky domů znal z paměti, věděl, kde na něho číhá neviditelná díra nebo kus trčícího plochu. Nohy byly rychlé a bezhlučné, Asi po hodině se dostal k cíli.

Na obrovském smetišti byl jako obvykle klid, ticho. Připadalo

mu zvláštní, že tady nikdy žádného mušu nepotkal. Přitom smetiště bylo jedinou skoncetrovanou zásobárnou jídla v širokém okolí. Proč se plahočit po opuštěných domech, dobývat se do s lopů a skladišť, navíc v neustálém strachu a nejistotě. Tady byla jistota a klid. Jen poletující kusy igelitu a papíru rušily nehybnost celého smetiště.

Bez váhání vytáhnul z pytle duralovou hál a začal nejbližší hromadu krabic rozebírat. Tyč používal od té doby, co z jedné kupy hadrů vyskočil potkan a k smrti ho vylekla. Naučil se s tyčí zacházet stejně obratně, jako kdysi pracoval rukama. Často mu posloužila i jako páčidlo, kmitala se od krabice ke krabici, šacovala hromady papírů, hadrů i malých hmot, nadzvedávala, třídila.

Dnes měl štěstí. Děšen chvíle narazil na vcelku štědrou kupu, a když obešel ještě další dvě, jeho pytel byl plný. Zpevnil si jej na záda a vyrazil na zpáteční cestu. Přeskočoval z jedné hromady odpadků na druhou a dával pozor na kusy rozbitého skla, kterého na smetišti bylo stejně jako papíru. Byl již téměř na konci smetiště, když jej náhle něco zaujalo. Vše zahlédl jen koutkem oka, ale stačilo to k tomu, aby při dopadu z kupy hadrů nešlápnul tam, kam původně chtěl. Zabořil se levou nohou do zbytků nějakého uhynulého zvířete. Pád na záda ztlumil sice pytel s potravinami, ale i tak to bylo velice nepříjemné a bolestivé. Zdechlinu, jejíž vysušená kůže tvořila jakýsi kruhýř, byla v jediném okamžiku rozmáznuta a také to dávala odporný zápach najevo. Rychle se z té smrduté břicha vyprostil a opodál ložícím kusem hadru si otřel špinavé nohavice kalhot a chodidla. Pomalu obešel hromadu, aby našel to, co jej tolik zaujalo při skoku. Rozsuzoval se v něm zvláštní zapomenutý pocit, o němž věděl jen to, že příčinou jeho vzniku je ona věc za hromadou. Se všemi smysly v pohotovosti našlapoval z místa na místo, krok za krokem vpřed. Málem už se smířil s tím, že jedinou památkou na pád do zdechliny budou jeho zapáchající kalhoty, když to náhle spatřil.

x x x

Sedělo mezi dvěma umakartovými krabicemi, malé, schoulené, hlavu vtisknutou mezi kolony, takže ať se díval jak chtěl, do tváře mu neviděl. Instinktivně do sebe namátl všechny pachy kolem,

zanalyzoval je a pak opatrně vyhodil ke krabicím. Zastavil se asi na dva kroky od toho malého tvora a pozorně si prohlížel každý kousek jeho těla. Nemohl se mýlit, jiná možnost neexistovala. Bylo to Dítě.

Tvor, o němž byl přesvědčen, že ho nikdy neviděl, protože to bylo stejně nemožné jako procházka po Měsíci, tvor, s nímž se setkával jen na obrázcích nebo ve svých snech. Bylo to něco úžasného, být před sebou obyvatel úplně jiného světa. Pocit, který ho přepadl při prvním pohledu na Dítě, se znovu ozval a s mnohem větší intenzitou. Věděl o něm, ale nezaobíral se jím. V tu chvíli ho zajímaly jen vlasy Dítěte. Byly krásné, nikdy takové neviděl. Sám měl vlasy krátké a šedivé, stejně jako většina mužů a nyníž se občas ve městě setrhl. Natáhnul ruku a zlehka dlouhé a žluté vlasy pohladil. Cítil jak jsou hebké a poďadné. Připadalo mu, že hladí po břiše nějakého krásného ptáka se zlatým peřím. Stálo ještě se neodvážil přistoupit až k Dítěti, ale jeho ruka už ztratila třes a bez ostychu hladila dlouhé vlasy.

Klavička se náhle pohnula. Polekalo ho to natolik, že prudce odskočil připraven okamžitě dát se na útěk. Díval se do tváře Dítěte a cítil, jak prudce mu buší srdce. Bylo to něco úžasného, dívat se do krásné, hladké tváře, bez jediné vrásky, s malým špičatým nosem a s malými jemnými rty. Jeho strach a nutkání utéct přemohly ale oči. Dítě mělo nádherné, temně hnědé oči a jestliže k Dítěti do této chvíle přistupoval jako k bytosti z jiného světa, pohled do očí, ho tohoto pocitu zbavil. Byly to oči plné strachu, úzkosti i hlady, oči, v nichž viděl i sám sebe i životy ostatních mužů. Byl v nich smutek člověka, který potřebuje pomoc.

Chtěl dát Dítěti nějakým způsobem najevo, že z něho nemusí mít strach, naopak, že je ochoten mu nabídnout svou pomoc, dát mu najíst. Udělal váhavě krok vpřed, ale v ten okamžik se Dítě začalo třást po celém těle a malíčké prsty se křečovitě chopily okrajů umakartových krabic. Zrozpačitel, nevěděl, co dál. Připadalo mu, že v nehybnosti zstane celou věčnost a pak ho napadlo, že by Dítě mohl uklidnit něčím k jídlu. Sundal si pytel se zad a zalovil rukou v jeho vnitřnostech. Dítě se ale prudce vyrušilo a začalo se škrábat na hromadu odpadků za sebou. Bez váhání k Dítěti přiskočil a chytil jej za nohu. Sotva se Dítě dotkl, začalo pisklavým hlasem křičet a když jej přitáhnul až k sobě, upadlo do bezvědomí. Opatrně bezvládné tělíčko uchopil do náruče

a s upevněným pytlou na zádech vyrazil na zpáteční cestu.

x x x

Uplynulo několik měsíců jejich společného soužití a když se k nim v duchu vrátil, zjistil, že jeho zcela odlišné od doby, kdy šel sám v novědomosti, desorientaci a pod útokem svých nočních mdr. Dítě zlikvidovalo iluzorní hranice jeho omezeného života, vrátilo jej tam, kam se dříve sám marně snažil dostat. Uvědomil si, že nebýt Dítěte, stal by se brzy zvířetem, které přestává rozumně uvažovat. Jako by člověk byl jen určitou etapou ve vývoji jednoho zvířete, jehož konečná podoba by se završila dokonalou symbiózou toho, co bylo tam venku a jeho duševní stagnace. Dítě ho vrátilo zpět k lidem, novědomky mu ukazovalo, kde hledat ztracenou paměť, oživovalo vzpomínky na dobu zahalenou v neproniknoucí mlze. Jistě, zdálo se, ještě nevěděl to, co by o své minulosti vědět chtěl ale věřil, že s Dítětem to dokáže. Jeho představy o budoucnosti by se snad splnily, nebýt nepřije nosti, která dala věcem docela jiný směr. Dítě totiž onemocnělo.

x x x

Pozoroval už dříve, že se s Dítětem stala jakási změna, ale nepřikládal tomu žádný význam. Dítě už mnohokrát přecházelo truchlivou náladu, uzavřelo se do sebe, někdy ke dokonce i plakalo, ale vždy trvalo jen do té chvíle, než objevilo nějaký nový předmet svého zájmu. Zvykl si na různé nálady Dítěte, ale tentokrát to opravdu signalizovalo něco jiného. Zarážela ho nezvyklá apatie Dítěte ke všemu kolem, to jak se Dítě pohledem točila někde v jiném světě. Většinu času trávilo v košešínách u krbu, schoulené do klubíčka a pokud nespalo, pozorovalo imitující se plameny v krbu.

Snažil se Dítě nějakým způsobem zaujmout, vytrhnout ze stavu, který se mu ani trochu nezamlouval. Dítě s ním napříklád řílo sledovalo jakéholi změny na obloze. Se zápalom mu vysvětlovalo, že tamná mráčka na obloze jednou zmizí a nahradí bude jen usurová modř ozlatavě pálícím slunce. Doufal, že na Dítě zapůsobí, když se pokusí o trhlinu, která se jednoho rána objevila a odryla netypicky bílá oblaka. Sdělil to Dítěti tak jasně a věrohodně, jako by sám věřil tomu, že se bude trhlinka rozšiřovat, a že ji

znovu nezakryjí černé mraky, že nakonec odkryje i Dítětem vytouženou azurovou noč. Viděl, jak se Dítěti nad tou zprávou rozšířily oči radostí a přehvapením, jak se ústa nepatrně usmála, ale to bylo vše. Světlo v očích vzápětí pohaslo. Ani večer, kdy Dítěti jako obvykle předčítal, nejevilo žádné stopy zájmu. Při čtení se několikrát úmyslně odmlčel, ale hnědé oči stále mířily se zvláštní strnulostí do jediného místa.

Postupem času Dítě vůbec nevstávalo z košesin. Mátlo ho, když cítil pod rukou rozpálené čelo a Dítě si zároveň stůšovalo na zimu v místnosti, třebaže krb byl neustále plný sálajícího ohně. Byl bezmocný, díky poraněné paměti netušil, co se s Dítětem vlastně děje, jak mu pomoci. Jeho nervozita i obava rostly každým dnem. Chtěl, aby ten prokletý stav skončil, aby se Dítě znovu našlo jeho obrněné paměti. Situace se ale zhoršovala. Dítě neopalovalo ani v noci a pokud spalo, byla to noc plná blouznění, nářku a volání. Začínal být zoufalý. Musel by si neustále zapírat uši, aby nemusel poslouchat noční pláč, zakrývat si oči, aby neviděl, jak Dítě hodinu od hodiny slábne, jak blouzní a náříká. Prohlídal svoji bezmocnost. V den, kdy Dítě z noční masy upadlo do stavu připomínajícího lžeš smrtelně raněného zvířete, se rozhodnul. Byl už delší dobu přesvědčený, že Dítě zřejmě blokuje steskem mladěte, které ztratilo svou matku. Napadlo ho, že Dítěti může chybět něco docela jiného, že příčinou zbláznělých očí a nočního blouznění není stesk, ale nemoc, která takto skosila ve městě tisíce jiných dětí. Díky docela pevně stojící zádi ve své hlavě to nemohl tušit. Byl rozhodnutý najít ženu, kterou nikdy neviděl, a která byla s největší pravděpodobností mrtvá.

x x x

Ráno, kdy se jako vždy stav Dítěte trochu zlepšil, si vzal pytel a se sklopnými očima zalhal, že jde na smetiště pro nějaké násoby do spíže. Vynutil si slib, že dokud se nevrátí, neopustí Dítě dům. Nakonec ho pohlídal a starostlivě přikryl velkou košesinou. Potraviny, voňu i dřevo, vše bylo u krbu na dosah ruky. Venku pak zabušloval vchod a rychle vyrazil do tavného dne.

x x x

Dozradně procházel mezi halcemi odpadků a uvažoval, kterým směrem se vydat. Vybavoval si každou podrobnost z vyprávění Dítěte a jejich obydlí. Věděl, že žilo s matkou v nějakém domě neda- leko odtiště, ale kterým směrem se vydat, netušil. Intuitivně vyrazil k nejbližšímu komplexu chátrajících budov. Asi po čtvrt- hodině rychle ohlavo dorazil k prvnímu stíhlym domům a jeho vyc- vičené oči, zvyklé na neustálou tmou, se začaly bleakově oriento- vat. Chodnotil nejbližší okolí a rychle zmizel v uličce mezi dvěma volnými bloky. Postal se ale do černého labyrintu, který nomínal ukazovat svoje vnitřnosti. Běh mezi domy začal připomínat útěk šilence zvířete, které ve smrtelném strachu přehá před neviditel- ným lovcem. Drav stratil orientaci a připadalo mu, že probíhá stá- le stejnou uličkou. Rostoucí zoufalost by snad zašla až na okraj skutečného šílenství, kdyby jej náhle cosi nezastavilo.

Probíhal právě polorozpadlým podchodem, když si uvědomil, že přerušovaný hukot, který se mu ozývá v uších, není vítr, ani jeho vlastní dech. Zastavil se a v tichu rušeném jen prudkým oddecho- váním, uslyšel znovu zvláštní přerušovaný tón. Vycházel z neda- lekého vchodu budovy, jejíž střecha byla zdemolována jako by úderem obrovského bucharu. Chvilu ještě počkal a jakmile se mu zklidnil dech, vyrazil.

Nejprve šel pozorně, ale rychle obešel. Na el pouze jeden vchod. Terasa na ním a vlastně i vchod sám o sobě stál pouze na jediném sloupu, který zbyl z původních čtyř. Když si jej blíže prohlédl, zjistil, že je ve stavu, kdy chybí opravu málo ke zlapnutí obřího klotě. Chtěl budovu ještě jednou obejít, ale po několika krocích se zastavil. Těžko popsatelný přerušovaný tón z nitra totiž ustal a vystřídalo jej hrůzostrašně znějící volání. Bylo to volání člověka. Bez možnosti se otočil, prošel vchodem a zůstal v nitru budovy.

Šel zehátralé místnosti i chodby, kde kromě holé zemi, po- praskaného nebo probíhajícího stropu a všudypřítomných černých stínů nebylo nic. Po chvíli bloudění našel schodiště vedoucí do pod- zemí odkud se ozývalo volání. Teď už šlo ve zvířecí vytí a s každým jeho krokem nabývalo na síle. Postal strach. Kikdy nic takového neslyšel, ale věděl, že tam dole může být zombi, kterou hledal, mu dávalo odvahy. Prošel dlouhou chodbou osvětlenou pochod- ní, na jejím konci musel zvolnit krok, protože zombi byla početná škárka a pichlavými úlomky betonu. Jeho zvířecí opatrnost byla

zapojena na maximum. Cítil, slyšel, viděl jako tvor, který dokáže na jakékoli impulsy úžasně rychle zareagovat.

Chodba končila vstupem do obří haly. Uprostřed haly hořel ohně a odtud se také linul ten příšerný, teď už hři rvoucí řev. Jakmile vykročil do haly, řev náhle ustal. Ticho bklepení rušilo jen praskání hořícího dřeva. Chvilí váhal. Druhá strana haly byla utopená v černé tmě, která nejméně ze všeho dodá pocit jistoty. Dyl ale tedy a zpět rozhodně jít nemínal. Pomalu vykročil k ohni, odhodlaný zjistit, co bylo příčinou podivného volání.

Chvilí stál u praskajícího a opuštěného ohniště a uvědomoval si svou rostoucí nervozitu, svůj strach. Zvyklul si věřit svému smyslu opatrnosti, který v něm na výpravách městem bujel ke stále větší dokonalosti. Mnohokrát ho upozornil na to, co ostatní smysly nestačily zachytit. Rozhlédl se, ale v hale nikdo nebyl. Přesto se rozhodl zmizet z nebezpečně otevřeného prostoru haly. Učlal asi tři kroky, když se ve vchodu objevily dvě postavy.

x x x

Tvořily neproniknutelnou křez v jediném místě, kudy mohl uprchnout. Dozlevo skameněl na místě. Věděl, že teď musí vše podřídit záchraně svého života. Rozhodl se pro způsob obrany, který sám v duchu nazýval „boží pokora“. Vyndal vše, co měl v kapsech a položil předněty na zem. Čekal onilostnění, ale bylo jasné, že pokud ti před ním v budově žijí, je vetřelec a pro vetřelce platí jenom jeden zákon. Mohli to být také Otrhanci, v tom případě na tom byl ještě o něco hř.

Obě postavy se hnuly loudavým krokem k ohni. Drzy jim uviděl do tváře. Dyl to muž a žena. Muž byl o něco málo starší, než byl on sám, se zjizveným a vráscitým obličejem, hlavu pokrytou bílými vlasy uvázanými do culíku. Žena vypadala mladší. Vlasy měla sice také bílé, ale na rozdíl od svého spoločníka neměla na hlavě jen bílé chmýří, ale pevné, husté a dlouhé vlasy. Výraz její tváře byl napjatý, jako by čekala, že se na ni každou chvíli někdo vrhne. Vysoké čelo a bystré oči budily dojem chytrého člověka. Obě byly oblečeni do špinavých neumě sešitých hadrů.

Muž k němu přistoupil a aurově jej chytil za vlasy. Přestože stisk byl velice silný, dokázal se udržet a nezakřičel. Následovné škubnutí mu vytrhlo chomáč vlasů, ale ani teď ze sebe nevydal ani

hlídku. Věděl, že i pokora má své hranice. Jejich nerespektování znamenalo jen krůček k pohrdání a odtud už by nebylo cesty zpět. Chtěl promluvit, ale v tento okamžik mu nezbylo nic jiného, než zatnout zuby a čekat na příležitost. Muž se mu díval do očí a jeho škřípavý hlas se zařiznul do ticha haly.

„Krysa se chytla...Vždycky se nějaká chytí!“

Chraplavě se přitom zasmál. Další škrubnutí přišlo z rudky a nečekaně. Upadl na zem.

„Co tady chtěl vyčmúchat!?“

Kesněl zaváhat, proto rychle odpověděl.

„Hledám matku Dítěte.“

Podíval se přitom na ženu, ale v její tváři se neohnul ani sval. Na okamžik bylo ticho, pak se ženě prudce vymrštila noha. Jen reflexivně začal svaly. Než si stačil uvědomit jakoukoli bolest, byl zasypán dalšími ranami i nadávkami.

„Co to meleš, ty parchante!? Kám nic nenabulikuješ...Chtěl jsi se nažrat! Proč se nehrbeš v tom smradlavém smeťáku, ty mrdepuchu pošťlanej, sviňáku svinokoj...!!!“

Na palbu otázek se snažil odpovídat rychle a po pravdě. Vyjmenoval jim celý obsah spiže. Následovaly další kopance, rány do tváře. Jídlo, jídlo, jídlo, nic jiného je nezajímalo. Pochopil, že podzemní hala je velká past, kam muž se ženou lákají lidi z venka a pak je pod hrozbou smrti nutí, aby je dovedli k jejíci spižárně. S kým má tu čest bylo jasné a jaké by to vše mohlo mít konec si dokázal snadno domyslet. Třebaže rány neustívaly, všechno se v něm vzpružilo. Zapomněl na pokoru a v očích mu zaplál oheň zvířete v nebezpečí. Nebezpečí, které hrozilo jemu a hlavně pak Dítěti se oračima očima. Nejprve musel mít jistotu, že ona před ním není matkou Dítěte. Vymrštil se a srazil muže za sebou. Než stačila překvapená žena cokoli udělat, strhnul ji před sebe a s jejími vlasy omotanými kolem ruky ji před sebou držel jako štít. „Jestli se pohnete, zlomím jí vaz.“

Hrozba zapůsobila. Muž zůstal překřčený u země jako čelna připravená ke skoku. Žena se chvíli bezmocně zmatela, ale zkroutená ruka za zády jí nedovolila žádný prudší pohyb.

„Tvoje Dítě tě hledá,“ začal zvolna a vdechoval její pach vyvolávající v něm zapomenuté pocity, „musíš jít se mnou nebo brzy zemře. Slyšíš!?“

Nepatrně škrubnul za vlasy, ale žena neodpověděla.

„Slyšíš, sakra!!!“

Odpověď na byl jen smích. Smích rostoucí jako strom, od spodního a tlumeného smíchu šílence, až po kořatý a poněkud ře-hot dementa. Žena se mu v rukou ořídala smíchy a on v tu chvíli nic nechápal. Surově ji mrštil na příkrčeného muže a ženu.

Kež prolétnul chodbou osvětlenou pochodní, zaslechnul zaburá-cení výstřelu. Pak už soupořil jen o úsazen. U vchodu musel být dřív než oni.

x x x

Běžel tak rychle, jak jen to bylo ve tmě budovy možné a asi po deseti minutách si uvědomil, že měl být už dávno u vchodu. Objevovaly se ale stále nové a nové sítě chodeb. Zastavil se a naslouchal. Kroky jeho pronásledovatelů bylo slyšet ze všech stran.

Ani nověděl jak, ale najednou se ocetnul znovu u schodiště do podzemí. Byl tedy poněkud daleko od vchodu, ale zároveň i na místo, z něhož mohl zpětně dojít tam, odkud původně vyšel, tam, kde byl jediný vchod do budovy.

Postupoval velice pomalu a polozdě než vkročil do další chodby, se ujistil, že je to opravdu ta, kterou šel opakem smě-rem. Hluboké ticho, které nastalo, ho znepokojilo. Nevěřil, že by ho nechali jen tak běžet. Kaopak, nabyl jistoty, že na něho někdo čekají, až udělá chybu. Obezřetně minul polední křižovatku cho-deb a stál před dlouhou vstupní halou zakončenou širokými vyvrá-cenými dveřmi budovy. Byl u cíle. Už měl náročeno, když ho znovu zadržel jeho čestný synel. Signalizoval mu, že tedy není všechno tak jak by mělo být, a že by s tím krokem měl chvíli počkat. Na okraji jedné z temných, téměř úplně zborcených zdí, původně pod-írajících terasu nad vchodem, se cosi pohnulo. V nejasném světle vchodu poznal ženu. Připravili na něho zcela jednoduchý, ale roz-hodně ne hloupý plán. Zatímco muž její hledá po budově, ona hlídá vchod. Byla s největší pravděpodobností ozbrojena, ale i tak mu nezbyvalo nic jiného, než rychle jednat. Věděl, že bude mít jinak málo brzy v zádech. Neuvěřitelně složil své tělo na zem a kouskem po kousku uklíjoval vzdálenost mezi vchodem a koncem vstupní haly. Ani na chvíli nepouští oči z místa, kde byla žena ukrytá, a při sebemenším podezřelém pohybu byl připraven vyrazit zpět do černé-ho nitra budovy.

Byl asi v půli cesty, když přišlo přesně to, čeho se obával. Zaslechnul za sebou bližící se kroky. Znily sice z dálky, ale nepochybně mířily ke vchodu. Mohly patřit pouze jedinému člověku a bylo jasné, že pokud rychle něco neodělá, přinesou mu ty kroky smrt. Zastátral rukou po zemi, až narazil na ulomený kus betonu. Sevřel ho v dlaní a vši silou mrštil směrem k protilehlé stěně chodby křížící vstupní halu přímo u vchodu. Ve tmě zazněl úder zarávajícího se úlomku do zdi a vzápětí i šustění padající omítky. Znovu se vše ponořilo do ticha, jen kroky z nitra budovy se zrychlily. Cítil jak mu na zádech i na spancích stékají praménky potu. Znovu zalovil ve tmě před sebou a jeho ruka znovu uchopila kus ulomeného betonu. Tentokrát letěl přímo ke vchodu, kde se krčila temná postava ženy. Podle bolestivého výkřiku poznal, že se nominul cíle. Žena, až docela ukrytá za zdí, se vypotácela do mdlého světla vchodu a bezvýšlenkovitě a zmateně začala oťílet na všechny strany.

Přikrčil se k zemi jak nejvíce mohl, ale to už v chodbě za sebou slyšel hlas křičícího muže. Vyrážel se jako had při útoku. Nikdy v životě necítil ve svých nohách a vlastně v celém těle takovou sílu a odhodlání. Ženu u vchodu doslova smetl. Koutkem oka ještě zahlédl, jak padá do skleněné výplně vyvrácených dveří, což potvrdil i následující třeskot rozbíjejícího se skla. Šílenou rychlostí se prohnal pod polorozpadlou terasou a pak už před ním stál jen oprýskaný osamocení sloup, podpěrný sloup a spouštěcí mechanismus celé té pasti za ním. Asi tři kroky před sloupem se odrazil a skočil.

x x x

Cítil prudkou bubnující bolest hlavy. Rozhlédl se a jeho pohled se zastavil na zbytecích budovy. Vchod s terasou byl navědy zasypaný, zřítelo se prakticky celé levé křídlo budovy. Pokusil se pohnout a kromě odřeného tváře a naraženého ramene necítil žádné bolesti. Opatrně uvolnil ruku a začal ze sebe shazovat kusy betonu a spoustu omítkového prachu. Náhle se ruka zastavila. Uvědomil si, že přece jen není tak docela v pořádku. S budovou se zřítela i zeď zapomnění.

Došlo k znovuobjevení vlastního světa, celého jeho života, paměť sahající od útlého dětství k tomuto okamžiku. Věděl, že už nikdy nezapomene na to, jak lidé přicházeli na svět, a že na roz-

díl od zrození existuje mnoho způsobů smrti. Věděl, jak se jmenuje jaká je jeho adresa, telefonní číslo a jaké má služební číslo jeho příkaz. Věděl, jak se jmenovala jeho matka, která zemřela na zákeřnou chorobu nevyzvanou lidstvem na souboj, protože peníze, bez nichž se nic neobojde, byly třeba na něco jiného, jak si po matčině smrti obléknul uniformu a líbil se sám sobě natolik, že ji nesundal ani po dvou ani po pěti letech, jak zastřelil svého prvního „nepřítele“, jak dostal řád ministra obrany, aby odsouhlasoval to, s čím nesouhlasil zbytek jeho svědomí a jak se i s tím zbytkem dokázal rychle vypořádát, jak mu jedna stará žena, nápadně podobná jeho matce, plivla do obličeje, protože byl jedním z těch, co poslali celý svět k čertu, jak začala na místo padat bílá mlha, kterou pak znalo celé město jako noční mlhu, mlha, která byla speciální paralytickou látkou, již se údajný nepřítel bránil, jak mu před očima začala šílet žena, kterou velice miloval, jak poprvé dostal strach o jiného člověka a chtěl před stejným koncem zachránit svou malou dceru, jak spolu marně přehali před smrtící mlhou a jak ji nakonec udusil polštářem, aby se nemusel dívat na její mentální degradaci, na to jak umírá, ani na to, jak se sám ve vlastním krytu propadal do zapomnění a začal se pomalu měnit na zvíře samotáře. To všechno náhle věděl a nebylo možné se před tím nikam ukrýt.

Pomalů vstal a vykročil směrem k budově. V každém kroku cítil zvláštní napětí. Došel až k velkému kusu zrcadlové výlohy pokryté hebkým nánosem prachu. Rukávem otřel sklo a kousek podstoupil. Díval se na temnou siluetu muže, jejíž pravidelné obrysy rušily cary rozervaných kalhot a košile. Připadalo mu, že se dívá na nějakého Otrhance, který stejně jako on nemá sílu zvednout ruku k úderu. Až nyní mu prolétlo hlavou, proč je vlastně tuďy a ne jinde, proč jsou ti lidé pod troskami mrtví, stejně tak jako je mrtvé i Dítě a především pak, proč je mu ten člověk proti němu tak odporný. Měl nutkání chytit ho pod krkem a škrtnout ho a plácit s ním tak dlouho, dokud by se neoddělila hlava od trupu. Věděl ale že to nedokáže.

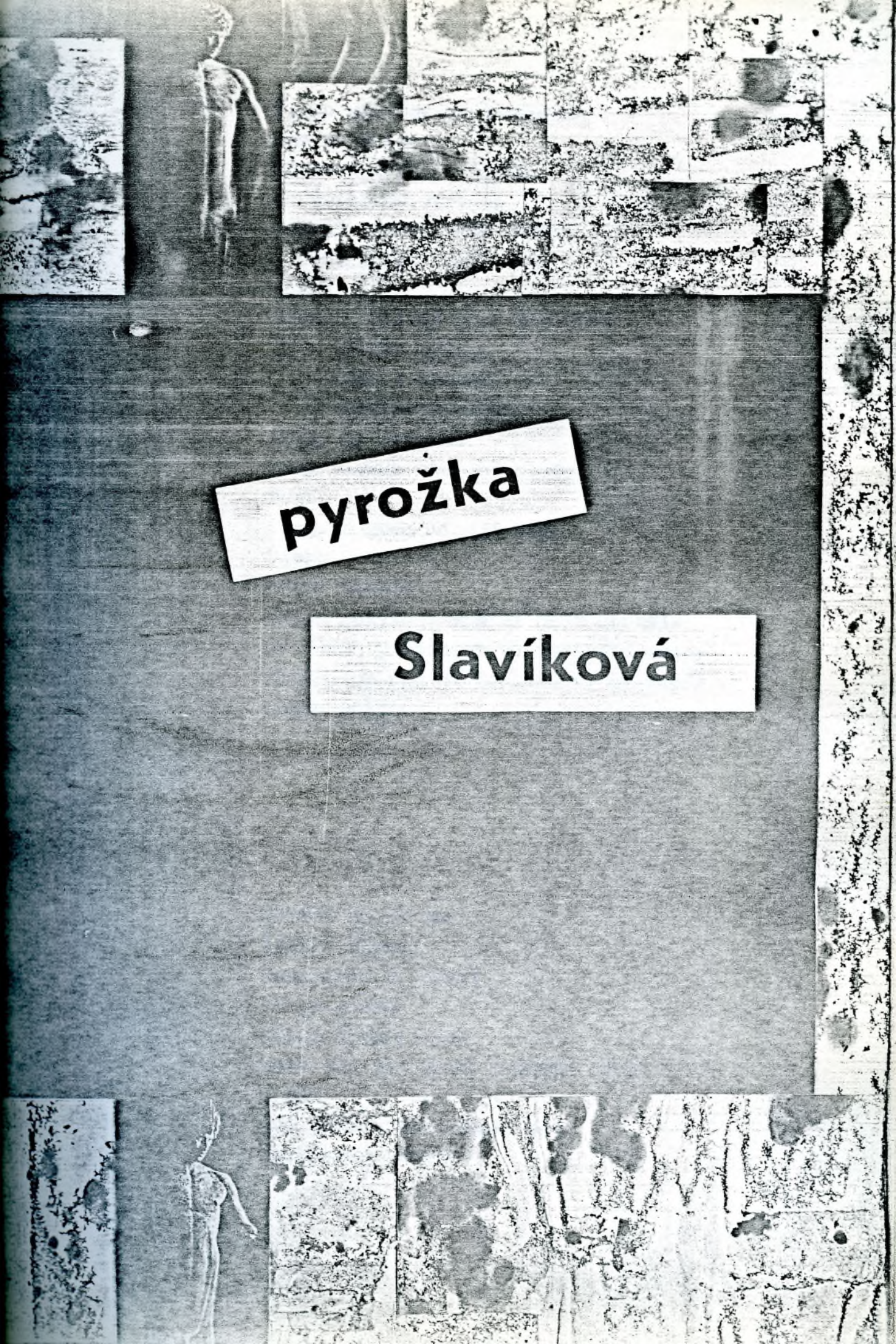
x x x

Přece jen, těsně před tím, než se otočil a zmizel v labyrintu opuštěného města, se Otrhanec pohnul. Sehnul se k zemi a zved-

nal těžký kámen. Nakonec se oba muži vzájemně zadívali do očí
a cítili jak je v rukou chladí stejná zbraň. Oba hořeli současně
a jejich rameny se střetly přesně v zrcadlovém předělu.

pyrožka

Slavikova

pyrožka

Slavíková

Ticho umocňované tlučením
már na sklo
Zmatená dívka v bílém
se vrací od zpovědi
položí kolena před Marii
a odřiká rybí modlitbu
Chlad
rovný a klidný hlas kazatele
Zpěv bílého motýla
 muže z vrásek
 zprohýbané ženy
Hlasy na rozcestí
Vlny varhan utopené hlasy
Šepot
Sepjaté ruce lisají vlny
Ticho
kdosi vstává
Chytá motýla a vynáší ho z kostela
Na všech kaštaních se rozsvítí svíce
moucha mu nad hlavou kreslí svatozář
Dívka odlétá

Nezůstane po mně
loutka slovo
Rozčepírou mě červi
až prachnou
kdosi otevře hrob
bude tam jen jedna pánevní lož
a myš
pro kterou jsem mohla být
prelódkačka skryš

Voda krev kosti
kosti voda krev
stojí na břehu
žízň
ponoří ruku
nemá ruku
ponoří nohu
něčco táhne ji nese pod paží
vystřeší nos
a bez hlavy plave v davu

Jako vrah
který viděl svědka
svého zločinu
a prosí jeho neodbytnou
vystrašenou tvář
o mlčení
tak i já tobe
vrah sebe
prosím zapomeň
a vezím
ne v lásce
ne v nenávisti
spíš v tom co mohlo být

V potoce tečou krysy
a kdesi vykřikla kočka

nohy jáou lrohem kyvadla

strach vyřezává vraha
z každého stromu

nohy se zrychlují

srdce skáče přes švihadlo
a hlava se vyvrací

nohy urvou kyvadlo

u otevřeného hrobu s vodou
a obrazy na hladině

zeptá se Jsem to já?

Nejněkčím útěcem
co nejněžní ji
jí na tělo maloval strom
Když domaloval poslední lístek
zachvěla se
a pustila ho díl
i se cekerou

Noc

kdy strop se snižuje

a stromy opilé

klátí se kořeny rvou

noc

kdy strop je jako lis

a člověk slzy jen

a stromy opilé

klátí se kořeny rvou

noc

ve větru uprostřed

opilý klátí se

kořeny rve

s měsícem dohořívá

nebe se snižuje

a z něho slzy jen

slzy a ston

Prostřu se pro tebe

s obrácenými talíři

s pohárem na dně nejkrásnějším

a až k mému stolu zasedneš

vrazím ti ostré nože kolem

do žebér

a ostré vidličky rukou

do zad

a donutím tě

rozdrtit ty talíře

prorazit to krásné dno

V daleké zemi bydlel princ který měl ve zvyku, všechno co bylo na zemi, do toho kop. Kopal rybníky, rádcy, květiny všechno co bylo menší než on. Všichni se bali se schýbnout k zemi. Když někomu něco spadlo na zem, musel se pohnout rozhlízet kde je princ aby ho nekop. Tak do všeho kopal až kop do kouzelného mládčete obrovského sokola, který patřil staré a zlé kouzelnici v černých a hlubokých lesích. S tímhle ji nepotěšil, poslala do jeho zámku takových mláďat sokola víc. Ale takhle mláďata byla jiná do těch jen slabě stíhl spadly a hned z nich byli obrovští draci kteří plivali ohně. Tak princ šel zlatou chodbou před ním stálo sokolí mládě a hned vedle stál velký květník, takže princ kop do květníku malého sokolika si ani nevšiml měl štěstí.

Vládcův rádcy byl ve službách krále z vedlejší země a měl za úkol radit tak aby vše vyhovovalo králi druhé země. Musel se prince zlákat aby ho poslouchal. Tak chodil a do všeho kopal a kopal i sokolí mláďata.

Celá země se bránila ale marně. Draci kteří byly ze sokolů byly silnější. Už by se neobránili ale draci šli po zlatě a ve vedlejší zemi ho bylo víc než dost. Draci se pustily dálejší země a celou ji zničily. A princův rádcy měl najednou nespěch. Princ si řekl že už nikdy do ničeho kopat nebude. A taky do ničeho nekop.

R. KNÍŽE

SYMPATIE KE KULCE DO HLAVY

Přijde čas,
kdy nenajdeme [o]d svých nic.
Přijde čas, že se vše promění
ve slova, v rekvizity,
v symboly.
A lůžka bude obdivována
jako v muzeu.
Přijde čas mlčení
který končí smrtí...

Nebo snad
už je tu?

OBORA ZUERU

Dnes je mi lhostejný
generál Mobutu,
pohanské hordy i celý harém.
Tentam je i spolupacient
co bez noky proskočil noc
a bolestí prokoucal slavník.
Dnes jsem požil z poháru zapomnění.
I ta kurvička je mi lhostejná,
v jejímž horoskopu je prázdný dům dětí,
jak hroby po posledním soudu.
Nedojímám se ani nedokončenými symfonii.
Ale co zítra, pohár je prázdný
a cen nabývá bizarních podob

FOEKA S JELENEM

A ten jelen byl živý?

Ano, byl.

A ta paní?

Teta Hůta,

zemřela?

A ten chlapeček?

Karek,

taky zemřel...

A ta holčička,

taky zemřela?

Zoja, ne, ta je v Americe...

PISEŇ O ZELENE LAMPĚ

Prý po čem se mi nejvíc stýská.

Teď, když už se ztrácí rozdíl

mezi opáleným

a neopáleným místem na tvém těle,

mezi zasaženým a nezasaženým srdcem,

mám odpovědět.

Na půdě v dopoledních hodinách

si na žebříku kdosi dává smyčku,

sám si svazuje ruce

a poslední čin v jeho životě

je skok.

A jakoby se nikdy nic nestalo

pluje travinami osamělý los

a jablka jen půl

a všeho je jen půl

jen měsíc je občas celý.

UKŘÍŽOVALI JSTE HO

zbičovali jste ho,
korunu z trní jste mu vložili na hlavu,
lapili jste ho,
posmívali jste se mu,
jako na lampa jste na něj šli o kyjem,
vyslýchali jste ho,
v koncentráku jste jej věznili.
Byl oplynován a posypán vápnem...
Proč se ho tedy pořád bojíte?

TRISTEZZA

Auta jezdí, lidé spěchají,
vše jde jednoduše a snadno.
A nezačíváš-li se
do velkých koňských očí,
nebo unavené trávy,
nic zvláštního se neděje.

POSLEDNÍ VLAK

Stane se,
že jsou prázdné štoušky,
ačkoli pamatuješ deště.
Stane se, že je nebe černé,
ačkoli pamatuješ hvězdy,
že nerozeznáš vícinu
od plných košů.
Penurá vrcholky mračených Alp,
věštící nebývalou bouři
jsou pryč
a příští den je za dveřmi,
ačkoli tvrdě spím.

JE TO JAKO S TOU ZEMÍ

Odstavili skříň
se všemi moly
a náhle ráno
jako při zrušení veškerenstva...
Pak novědní pohled pro děti,
prázor do kostela...

Kouli, že seš neměla kapky
a zazdili olno znovu.
Teď už to drží pevně...

NOCTURNO

Dnes v noci
zjevil se mi Chopin,
bledý jako zaživa.
Vidím tvou dlaň
a rubinsteinovské dlouhým prsteníkem
a chtěl bych vědět, lásko,
kde ty máš
uloženo své srdce?

F. KAFKA

Když se Řehoř Samsa jednou ráno probudil z nepokojných snů, ohledal, že se v posteli proměnil v jakýsi nestvárný hmyz. Ležel na hřbetě tvrdém jak pancíř, a když trochu nadzvedl hlavu, uviděl své vyklenuté, hnědé břicho rozdělené obloukovitými výztuhami, na jehož vrcholu se sotva ještě držela přikrývka a tak tak, že úplně neklouzla dolů. Jeho čtveré, vzhledem k ostatnímu objemu žalostně tenké nohy se mu bezmocně hemihaly před očima.

Tyto úvodní řádky své proslulé povídky Proměna napsal pražský německý spisovatel židovského původu Franz Kafka v Praze roku 1912, tentéž se narodil 3.7.1883, tedy před 105 lety.

„Řehoři,“ zavolał hlas - byla to matka - „je tři čtvrti na sedm. Nechtěla odjet?“

Odhodit přikrývku bylo docela prosté, stačilo, aby se jen trochu nafoukl, a spadla sama. Ale dál už to šlo těžko, hlavně proto, že byl tak nesmírně široký. Byl by potřeboval paže a ruce, aby se zdvihl, místo nich měl však jen spoustu nožiček, které byly neustále v roztočivém pohybu a které navíc nebyl s to ovládat.

S otcem obchodníkem, poměrně přiznivým člověkem, si Franz nikdy nerozuměl; plachý a nenápadný student však dobře prospíval v obecné škole i v gymnáziu na Staroměstském náměstí a učitelé si proto tichého studenta vážili. V roce 1901 začal studovat na vysoké škole. Nejprve chemii, pak germanistiku, nakonec práva. V době studií se seznámil s mladými pražskými literáty Brodem, Werfelen, Rillem, Urzidilem. Na rozdíl od nich prožil celý život v Praze. Do doby studií spadají i první Kafkovy literární práce.

Byl už tak daleko, že při silnějším zhoupnutí sotva držel rovnováhu a teď se co nejdříve musel definitivně rozhodnout, neboť bylo za pět minut čtvrt na osm - když se u dveří od bytu ozval zvonok. Řehoř uslyšel první slova návštěvníkova pozdravu a už věděl, kdo to je - sám prokurista. Proč je jen Řehoř odsouzen, aby sloužil u firmy, kde nejmenší nedbalost vzbouzí hned největší pochybnosti?

Kafka psal německy; uměl však plynule česky, zajímal se o českou kulturu. V jeho díle není ani náznak nacionalismu. Kafkov styl a jazykové prostředky byly střídavé; i přesto jsou jeho prózy velmi působivé.

Vyvrátil se větší silou z postele. Ozvalo se hlasité bouchnutí, ale žádný zvláštní rámus to nebyl. „Tam uvnitř něco spadlo,“ řekl prokurista v pokoji vlevo. „Řehoři,“ řekl otec z levého pokoje, „přišel pan prokurista a táže se, proč jsi neodjel ranním vlakem. Nevíme, co mu máme říci.“

„Pane Samso,“ zvolal teď prokurista zvýšeným hlasem, „copak se děje?“

V roce 1906 byl Kafka promován na doktora práv. Vystřídal několik míst, zakotvil až v roce 1908 v Dálnické úrazové pojišťovně. Zaměstnání ho netlačilo, jeho největší vášní byla literární tvorba (podle jeho slov „noční škrabanice“). V úřadu však byl oblíben.

„Ale pane prokuristo,“ zvolal Řehoř celý bez sebe a v rozčilení zapomněl na všechno ostatní, „vždyť já hned, okamžitě otevřu. Slabá nevolnost, zůvrať mi nedovolily vstát. Jen chvíličku strpení!“ „Rozumněli jste jediné slovo?“ ptal se prokurista rodičů; snad si z nás dělá bláznů?“

Už v roce 1917 se u něj projevila otevřená tuberkulóza. Léčil se v různých sanatoriích. V té době měl už z velké části napsané romány Amerika a Proces i řadu drobnějších próz včetně Fragmenty. V roce 1922 byl ze zdravotních důvodů předčasně penzionován; ve stejném roce začal psát Zámek. O rok později se odstěhoval do Berlína, kde se seznámil se svou čtvrtou a poslední láskou, Dorou Dymantovou. V té době byl šťasten a prožíval plodné období; prózy z tohoto období se však nedochovaly.

Řehoř se pomalu sunul s šidli ke dveřím, tam se jí pustil, padl na dveře, a chvíli tam ošpočoval po té námaze. Ale pak se jal ústy otáčet klíčen v zámku. Byl ještě zaujat tímto obtížným pohybem a neměl čas si všimnout ostatních věcí, a v tom už slyšel, jak se sobě prokurista vyrazil hlasité „ó“.

Díky špatné výživě v zimě 1923/24 Kafkaova nemoc rychle pokročila a tuberkulóza zasáhla i hrtan, vyléčení bylo vyloučeno. Přítel Max Brod ho v té době odvezl zpět do Prahy. Kafka tam napsal svou poslední povídku „Zpěvákyně Josefina“. Po krátkém pobytu v rakouském sanatoriu 3.6.1924 zemřel. Je pohřben na pražském Židovském hřbitově na Olšanech.

Prokurista byl už na schodech; s bradou na zábradlí se ještě napocledy ohlédl. Řehoř se rozběhl, aby ho pokud možno s jistotou dohonil; prokurista však musel něco tušit, neboť přeskočil několik schodů najednou a zmizel.

V rozporu s Kafkovým přáním vydal Max Brod jeho dílo. Slavný spisovatel se však Kafka stal až po druhé světové válce. Kálo- který spisovatel našeho století byl rozebírán, často i z nihilistických pozic, s takovou důkladností a rozdílností pohledu.

Behužel tento prokuristův útěk jako by teď dočista zmátl i otce, který byl až dosud poněkud klidný, neboť místo aby se sám za prokuristou rozběhl, nebo aspoň Řehořovi nepřekážel v pronásledování, popadl do pravé ruzy hal.

„Kafkovo dílo je cosi stejně umělecky obdivuhodného jako lid- sky zoufalého, jeden z nejbolestivějších pozdravů člověka staré epochy propadávající se do prázdna“ (Josef Hora)

Kál ještě přirušila dveře, pak bylo konečně ticho.

COURLANDER

COURLANDER

Na jedné farmě žili se svými rodiči chlapec a děvčátko. Každý den děti chodily do lesa sbírat dříví na oheň. Jednou po dešti našlo děvče v křoví malou kaluž a v ní rybku. Zatímco chlapec šel dále, děvče zůstalo a rybku pozorovalo. Za chvíli začalo takhle zpívat:

Ty má udičko,
Siréno,
UNANGOLÁ !
A můj manžálku,
Siréno,
Mečouno !

Zaspívala tu píseň ještě jednou, a ryba hned vyplula na hladinu a odpověděla jí: „Cayón, cayón, cayón, taďy jsem!“ Když ji bratr našel u kaluže, zeptal se jí: „Co tu děláš, sestřičko?“ Odpověděla: „Dívám se na rybku, kterou si vezmu za muže.“ Vrátili se na farmu a víc o tom nemluvili.

Druhý den šli zase do lesa na dříví. Děvče přineslo rybu v kaluži drobtý chleba a znovu zaspívala svou písničku:

Ty má udičko,
Siréno,
UNANGOLÁ !
A můj manžálku,
Siréno,
Mečouno !

Ryba odpověděla stejně jako předtím: „Cayón, cayón, cayón, taďy jsem!“

Jak čas plynul, všechno se opakuvalo. Léta utíkala, z kaluže se stalo veliké, hluboké jezero a z rybky veliká ryba. Z děvčátka vyrostla mladá dívka. Její otec ji začal podezírat, protože trávila většinu času v lese. Zeptal se jejího bratra, který už nemohl tajemství skrývat. Vyprávěl rodičům, jak si jeho sestra, když on chodí do lesa na dříví, povídá s velikánskou rybou v hlubokém jezeře.

Druhý den se rodiče vydali se bratrem a sestrou do lesa. Uviděli, jak dívka přivolala spěvem rybu k hladině. Když pak od jezera odešla, sešel otec ke bichu a zaspíval její píseň:

Ty má udičko,
Siréno,
UNANGOLÁ !

A můj manželku,

Siróno,

Mečouno !

Když ale mečoun uslyšel hluboký hlas otce, potopil se ještě níž ke dnu. Pak zazpívala tu píseň matky, napodobující hlas své dcery. Obelstěná ryba hned vyplula na hladinu a odpověděla: „Cayón, cayón, cayón, tady jsem!“ Jakmile se ryba objevila, otec ji svým dlouhým nožem zabil. Vytáhl ji z vody a odnesl domů. Ten ji rozřezal a uvařil k večeři. Šupiny z té ryby schovali do truhly, která patřila jejich dceři.

Když se dívka vrátila z lesa domů, byl právě čas k jídlu. Ale dívka nic nejedla, protože neměla hlad. Když přišla do svého pokoje a našla v truhle rybí šupiny, byl její smutek veliký, protože pochopila, že mečoun, její manžel, byl zabit. Rozběhla se k jezeru a viděla, že vyschlo. Vysypala tam šupiny a dala se do pláče. Když rodiče zjistili, že utekla, vydali se za ní. Přišli k místu, kde bývalo jezero, a našli ho vyschlé. Dívku ale nenašli. Spatřili jen její vlasy, jak vyčuhují ze země a pomalu se v ní ztrácejí. Takali za ně, aby dívku dostali zpátky, ale marně. Nakonec zmizela úplně.

MAMA, OTEC A SUP

Byla jedna žena, která byla se svým životem velice nespokojená, protože byla ustavičně těhotná. Rozhodla se tedy, že půjde navštívit Boha a požádá ho, aby ji toho věčného trestu zbavil. Cestou k domu Otce Boha potkala obra, a ten na ni zvolal:

„Buď zdráva, dobrá ženo, kam jdeš?“

„Ale,“ řekla, „jdu k Otci Bohu zjistit, proč musím být rok co rok těhotná.“

Obr řekl: „No tohle! To bych měl jít s tebou. Mám taky potíže. Rád bych se dověděl, proč mě Bůh udělal tak velikého.“

A bez dalších řečí pokračovali v cestě spolu. O kus dál potkali supa. Ten řekl: „Buďte zdraví, vy dva. Kam tak spěcháte?“

Obr odpověděl: „Jdeme navštívit Otce Boha, aby nám něco vysvětlil. Já chci vědět, proč mě udělal tak velikého, a tahle žena chce zas vědět, proč je pořád těhotná.“

Sup řekl: „No tohle! Půjdu s vámi. Rád bych věděl, proč mě Bůh udělal tak černého.“

A tak ti tři šli spolu dál, až došli do nebe. Svätý Petr je přivítal, a když zjistil, co chtějí, zavedl je do Božího domu.

Bůh vyslechl nejednů obrovu stížnost. Vstal ze židle a řekl: „Pojď se mnou.“ Zavedl obra do sousoční místnosti. Řekl: „Podívej se dobře – co vidíš?“ Uprostřed místnosti leželo těličko mrtvého dítěte.

Obr řekl: „To je smutné, ale jaký je v tom smysl?“

„Smysl je v tom ten,“ řekl Bůh, „že kdyby byl zemřel, když jsi byl ještě malé dítě, nebyl bys tu dnes a nestěžoval si na svou velikost.“

Když to obr uslyšel, už nic neřekl.

Pak Bůh promluvil k ženě a zeptal se jí na její stížnost.

„To neustálé těhotenství,“ řekla žena. „Rok co rok jsem těhotná. Proč mám být takhle treatována?“

Bůh ji zavedl na dvůr. Řekl: „Podívej se, co se tam venku děje.“

Žena neviděla nic než slepici a kohouta. Slepice běhala sem a tam a kohout ji pronásledoval. Slepice vyskočila na kurník a přelétla plot. Kohout se hnál za ní, ale pořád se mu nedařilo ji dohonit. Za plotem už slepice nevěděla kudy kam, až konečně přiběhla ke křoví a schovala se v něm. Kohout ji nemohl najít, a tak honičku vzdal.

„Dívala jsem se,“ řekla žena. „Co to znamená?“

„To znamená,“ řekl Bůh, „že když se budeš řídit dobrým příkladem slepice, nebudeš pořád těhotná.“

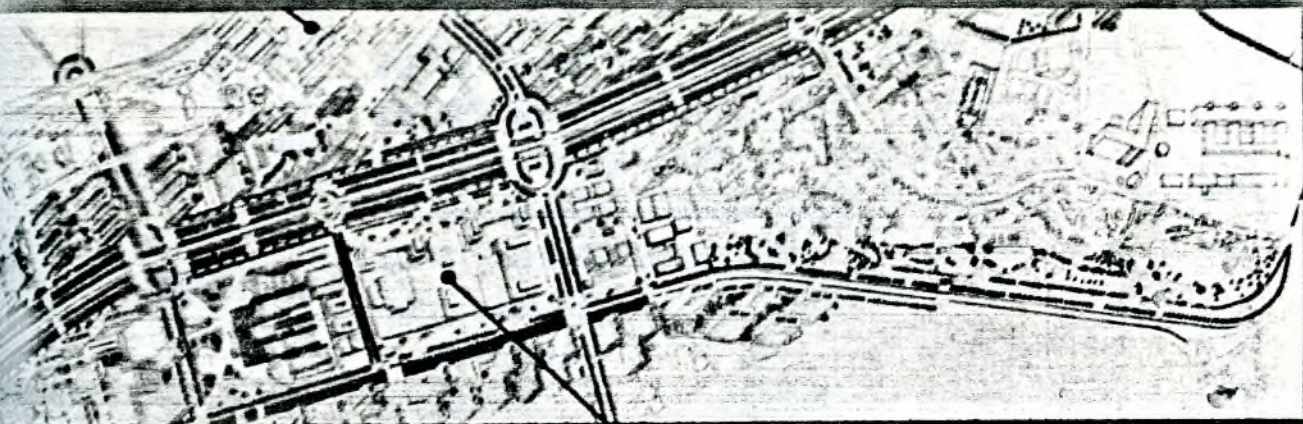
Takovou čestali žena a obr na svou stížnost od Boha odpověď.

(V tom okamžiku vypravěč svůj příběh náhle ukončil. Po chvíli napjatého ticha jeden z jeho posluchačů zvolal: „A co ten sup?“ Vypravěč odpověděl: „Ten zved ocas a políbil si prdel.“)

Přeloženo z angl. originálu:

The Swordfish; The Woman, the Giant and the Vulture.
Translated by Esteban Mc Cragh.

(Harold Courlander, A Treasury of Afro-American Folklore
The Oral Literature, Traditions, Recollections, Legends,
Tales, Songs, Religious Beliefs, Customs, Sayings and
Humor of Peoples of African Descent in the Americas.
Crown Publishers, Inc., New York, 1976)

JUDL

KLIKATOČ

Je to něco? nebo nic?
Co tím chceš říct?
Niconic. Nebo víc?
Na co je to? k čemu proč?
stoč a stoč, klikatoč?
Jámy hloubí, JÁMY
z vůle bije
a pak?
Kam že opěje?
Že ste neječ?
Co tím říkáš?
Pták si zpívá?
A zas se směje
Pán co dolo kradě časnek
klikatoč se kroutí v toč
všechno smísí řekou slov (stokou)
točí, točí každou vírou
pak se směje prázdnou dírou
Na co je to, k čemu, proč?
Stoč a stoč a klikatoč?
Co je to ten to
prosím o rodu
Jak z něj stočit krásnou zahradu?

x

V slokách pučí existence
lízám oči svojí Jence
Bíví neoi mrtvým věnce
poa už křučí velai slabě (ohabě)
Starý prorok bije hlavu
připravil ji na oslavu
Já si také obalím ranoe
vobelhávat jinéj tanec
Na posteli s černou stužkou
chrápe Adan se svou družkou
ale není to Bva
ale jakási Deba (dobotico užatá)

PODZIMNÍ

Hej ty smutku podzimě
K Surtém tvým se přivinu
po větvích spásám
uvízlé skřelky
házím po nich kamenama
kyselé jabka hryžu
a vzlykám o chojčkama

Krákotám v těch krocích hladu
v schoulení svém mlčky kradu
Všechno trati do ztracena
Léto šuštrá v krku přet
kožení maj hustší erot

NAŠE TÁNA

(hymna Kamila Kulera)

Má Táňa visí na stromě
pouli oči na mě
divně nějak a pitomě
ztraceně a kradmě

visí Ona za nohy
polapila sama sobe
opuchlé oči z hrutony
voní trochu jako nebe

(říkám jí)

Táňo seskoč!

Táňo seskoč!

Táňo seskoč!

Proč ty kluku, Proč?

Proč ty kluku, Proč?

Proč ty kluku, Proč?

Hledám svoji pravou tvář
hledám svoji novou tvář
hledám svoji svatost
hledám i svou zašlou bůtu
i tu nohu
co s ní kopu
hledám ruce s nimiž hledám
epici hlavu
kterou nemám
Tu co ztrácím s během světa
Tou co bloudím do daleka

za každým rohem kupec čeká
kupec a vlastně otrokář

x

Co mi to šroubujete do hlavy...
Proč kousáte mi pohlaví...
Už jsem z toho celý nezdravý...

žádný hranič pod okny
aby na ně bylo vidět
noje přel. stejně nahá
nemusím se za ní stydět

Nechte si své zlatý zuby
nechte si své zlato z huby
Nepotřebuju napovědět
jak mám stát a kde mám sedět

trochu omýt ohanbí?
trochu omýt? naložitit...
Jó! a pak rovnou vykležitit

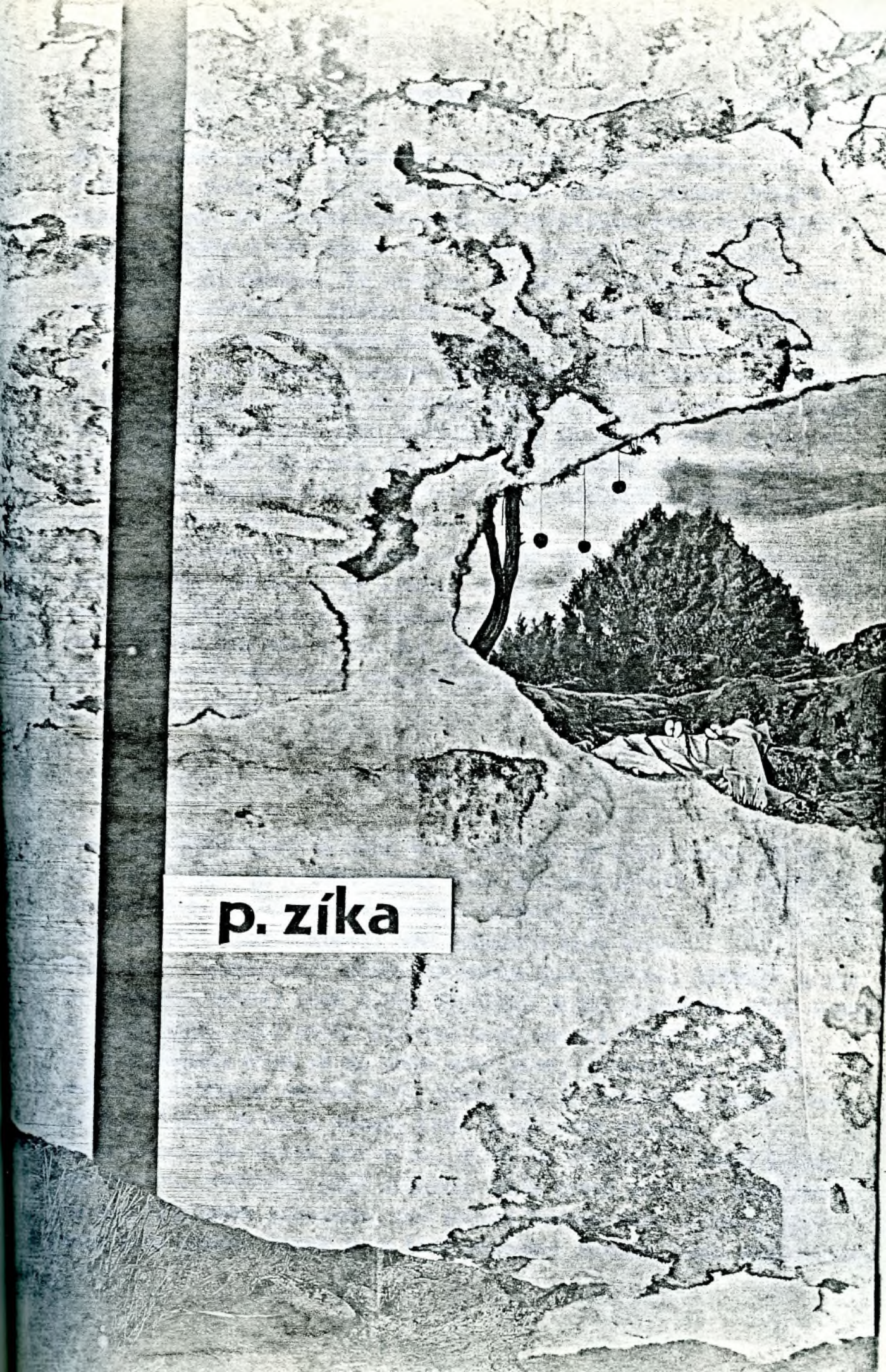
SVĚDĚNÍ DUŠE

Mám volkou dutou hlavici
ovrbící sloužící
V ní kope Dobytče alzy ronící
Ta šaha krutá pálivá
omývaná denně světlem
je nafouklá a plodí
jeden zmatek za zmatkem
Buduje si svět svůj v ovém
z Novodisemem

Uviděla psiče
chtěla chápat jako ono
potrařila ale v bytě
čtyřrozměrné chtiče

x

Až naleznu tě za mlhami
pak obléknem si bílý šat
a s křikem veselým se pučen
v šedyn byhně vydárat

p. zíka

STROM

Na procházce parkem podivného ústavu mne objal strom.
V postoji spatném a se strnulým očima jsem se nechal ovíjet jeho pažemi. Po prvním pohlázení se přitiskla jedna z nejsilnějších větví k mým ústům. Další mne uchopila kolem pasu. Vyzdvihla do vzduchu. Po chvíli čekání se všechny tenké větve radostně zachvěly a začaly mne vůči svojí živou silou bičovat. V zádech ode mne odlétaly kusy plátna, do něhož jsem byl odcíněn. Visel jsem ve vzduchu, ovinut kolem krku a úst, břicha a nohou. Bičován, bodán a šlehán na celém povrchu těla. Po chvíli chaoticky šílených úderů jsem zůstal nahý, již pokryt krví a ranami. Teď začal strom pracovat systematicky. Otevřel jsem oči. Blížila se ke mně dvojice mladých větví, podobných nádherně štíhlým protím dívky. Pak jsem neviděl.
Zvuky strhávání kůře a odervaného masa byly tím poslechním, co jsem slyšel. Mé kosti se lámaly, úd za údem byl odhazován stranou. A ze všech stran se obnažovalo mé srdce. Ve chvíli kdy se mne zůstalo jen ono samo, jej strom vymrštil vysoko do vzduchu. Letící dlouhým obloukem, zapadlo do hluboké rýhy. Začal jsem růst.

VĚŽ

Pozoruji posunující se stín věže kostela po věži druhé. Je to tím, že slunce je v této roční době tam kde má být. Ale také mým umístěním a existencí kostela s dvěma věžemi.
Mým viděním. Mojí situací. Mým nájaem o tyto věže.
Věž první, prodávavěle střelami nevin jaké zbraně, vytváří spolu se sluncem, určitý úsek času, vyměřený jejím stínem na věži druhé. Na její špičce září svět. Poměrně malý oproti kříži, který je do něj vsazen. Stín se za dobu mých slov, jsou-li má, posunul. Ohýbá se a obtáčí druhou věž. Druhá věž je totožná s první. Svět na její špičce je však temný. Kříž je na obou stejný.
Za krátkou dobu budou obě věže, jedna se zářícím a druhá s temným světlem, osvětleny plně sluncem. Stín první věže se propadne do neviditelného prostoru, kde ztemní špičkou ulic a domů, jako stín věže druhé, který je k tomu odsouzen navěky. Lidské roztržštěn

zohýbán, epřelámán a stane se nečitelným. Havědy však zůstane stín zářícího světa oddělen od temného. Splynou-li někdy, pak jen na kratičkou dobu, přirovnatelnou snad jen k něčemu tak nicotnému, jako je náš život.

Obě věže jsou jako stromy rostoucí z půdy, která je jejich matkou zemi a světem.

PODIVUHODNÁ FLÉRNA

Na vysoké skále pod věčně modrým nebem stál klášter. Den co den, když slunce dostoupilo vrcholu své pouti, zastavilo se na špičce křišťálové věže. Tisíce odstínů barev se rozlilo po obzoru. Zlatá, oranžová, žlutá, bílá. A průsvitná bezbarvá věž, spojovala zemi, nebo a slunce.

Jednoho dne, (je lhostejné kdy, čas zde plynul v neměnném kruhu) přišel k bráně malý chlapec. Měl zavřené oči a klidný úsměv. Malýma bosýma nohama přelétl práh a brána se tiše zavřela. Jeho ruce, které si pohrávaly s flétnou, se zvedly k ústům. Flétna se rozzářila modrozlatými záblesky, které přecházely do bíla. Okružila byla neviditelná, ale pak vzplanula jako oheň. Zazněl tón.

Dýla v něm hloubka nože, spojení všech cest, barva tmy. Když stichl, zachvěl se celý klášter. Z křišťálové věže se ozval hlas: „Pojď dál.“ Chlapec šel dlouhou chodbou po strážných schůžkách a zastavil se na prahu křišťálové komnaty. Hlas pravil: „Dlouho čekám, Tvá flétna patří mému ordoi.“ Chlapec vztáhl ruku a položil flétnu do napjatých dlaní větru. Otočil se a odcházel. Křišťálová věž se pohnula i s celou horou. Flétna teď zněla v jeho ordoi.

KVĚTINÉ KRÁLOVSTVÍ KRÁLOVNY SLONY VMAKÉ SLONICKY

Každé ráno vyháním na pastvu slony. Vstánu, rozhlédnu se a vída. Zase se mi rozutíkali po celém pokoji. Posbíráám je z koberce, uložím je do košíku a vyjdu s nimi na zahradu. Pomalu se rozhlížím. Z košíku se ozývá škrábání a lehounké funění. To sloni cítí jak hřeje velká květina Slunce. V té chvíli se probudil kamarád Vitr. Přiletěl a přinesl vůni rozkvetlé třešinky Třešeň. Říká, že dnes bude krásný den a čile profukuje šterbinami v košíku. Sloni ho ucítili, vrtí se a natchou se dočkat, až vyběhnou do šťavnaté trávy a pořádně se vyválí. Postavím košík do trávy, odlepiám víko a vyndám jednoho po druhém. Sedíví sloni, jako malí rybičky utíkají hustou travou rovnou k žlutým hlavičkám pampelišek. Poněkud do nich choboty, a pak už na ně můžu volat a oni si mne vůbec nevšímají. Němčí sloni odchází jeden za druhým po cestičce ke květinovým záhonům. Tam se seřadí a pomalým krokem uklizně obcházejí květiny Krasavičky a pozorně je očišívají. Oranžoví sloni si po několika neobratných kráčcích chobotou rozprou na hřebětě malé knoflíčky, rostáhnou křídla a odlétají do rohu zahrady. Tam na ně čeká rozkvetlá třešinka Třešeň a spousta voňavých bílých kvítků. Já se procházím po zahradě a dívám se, jak jsou sloni očk bojení.

Tak to bývá každého rána.

2

Když slunce vysuší trávu, lehnu si na záda a dívám se do nebe na velkou květinu Slunce, na mraky Beránky i mraky Strašáky. Tou dobou jsou sloni již unavení pobíháním i polotováním a pomalu se ke mně vrací. Leží vedle mne, převracejí se na záda a dorábí na sebe choboty. Kojnou dobu tak spolu odpočíváme, povídáme si co bylo nového na zahradě a sloni občas vešle zatroubí. Když slunce začíná k poledni moc pálit, naberu kroupě studené vody a slony pokropím. Otřepávají se jako nůjací psi a moc se jim to líbí. Ještě mokří a celý lesklí se rozběhnou znovu po zahradě. Sedíví k pampeliškám. Němčí ke květinovým záhonům. Oranžoví na třešinku Třešeň. Já ležím pod velikou Kruční. Vidím, že začíná kvést. Zítře se na ni vypraví oranžoví sloni. Kdyby ji nechali dlouho čekat, zlobila by se a na podzim by nikomu nedala hrušky Hrušky. Tráva už začíná ochladnout a slunce je nad komíny krásně červené, jako rudá

růže. Otevřu košík, zavřu oči a než napočítám pět, stojí všichni sloni okolo mne. Pomalu, jednoho po druhém je ukládám do košíku. Vidím, že dnes byli opravdu čilí. Teď jsou z celého dne unavení, chobotky jim visí z košíku a ani ušima nešahávají. Opatrně zavřu košík a sloni zatroubí. Loučí se se zahradou. V pokoji uložím košík do kouta a jdeme všichni spát.

Tak to bývá každý večer.

x

Dnes ráno probudil slony vítr, lehounce zatřásl okny, zašustil listin a tiše řekl: „Je krásný den.“

Vst. jsem a povídám: „Je krásný den“. Otevřel jsem košík a sloni se ozvali: „Je krásný den“.

Dyl tedy krásný den.

Za chvíli jsme stáli na zahradě, stromy si povídaly tichými hlasem zelenou travou probíhaly obrázce a vlny. Slunce prosvěcovalo v tečkách listy krušně a sloni se dívali na tu krásu celí okouzlení. Po doštivém dnu se jim po zahradě přece jen stýskalo. Najednou jim vítr pohladil choboty. Zetřepali ušima, rozutíkali se po zahradě a rázem se mi mihali před očima jako různobarevné skvrny. Rozběhl jsem se po pěšině a vyskočil na nejnižší větev krušně. Postavil jsem se na ni a šplhal z jedné větve na druhou. Seděl jsem se v koruně jak nejvýš to šlo a pozoroval zahradu pod sebou a kolem sebe. Napřed jsem uviděl oranžové slony, jak poletují ze stromu na strom, pak záhony očichávané hnědými sloníky a šedivé slony olouhající v trávě žlutými hlavičkami pampelišek. Se všemi si hrál vítr a sloni se do něho opírali. Při té práci je sloníčko hezky opalovalo, jako malé bíftečky. Seděl jsem v koruně stromu, tiše si pobrukoval, a když se unavení sloni seběhli kolem lázně hrůžky Hamky, hlasitě jsem zavolal.

„Slunce, slunce, veliký králi! Do noci kráčeš a ráno přijdeš k nám!“ A sloni zatroubili. Slunce se začervenalo a nakreslilo přes celou oblohu krásný a veliký obraz. Všichni jsme se dívali, jak se každou vteřinu mění a je čím dál tím krásnější. Když už zbývala na obloze jen poslední růžovočervená šmouha v mracích, šli jsme spát.

x

Na dnešní den jsem měl pro sloníky velkou překvapení. Sloni přišli na zahrádku, já seděl v trávě opřený o Lnen krušně a díval se jak vítr hýbe rukama stromů. Slunce pomalu zacházelo za mrak, vítr přestal foukat. Ušlechlo se trochu tenno. V tom jsem slyšel jak celá zahrada tichne. Podíval jsem se po slonech a všichni stáli a dívali se na cestičku vedoucí od domu. Otočil jsem se a podíval se tak. Se sluncem, které vycházelo z mraků, k nám kráčela velká bílá slonička s růžovou malou sloničkou. Obě byly krásné až oči přecházely. Slonci z toho byli celí diví. Nemohli věřit svým očím. V tichu došly až k nám, zastavily se a všichni sloni vydechli. Zvedl se vítr a jako by mne postrčil, stál jsem u sloniček a hladil jim chobáčky. Všichni sloni si ještě jednou prohlédli obě sloničky, velkou bílou i malou růžovou, zvedli chobáčky, naposledy zatroubili a rozplynuli se ve večerním vzduchu, jako obláčky páry. Po cestičce vedoucí k domu odcházeli velký černý slon a krásná bílá slonička s růžovou malou sloničkou. Slunce zapadalo a den skončil.

HUCL

Na jednom večírku
potkal Brautigan Emanuela Swedenborga
„Mrtví žijí v domech bez oken
a nosí cihlové hole“ řekl Swedenborg
„Andělé žijí ve Svatém Františku“
odpověděl Brautigan
„Žebraří v Čínské čtvrti
a v noci hřadují na Golden Gate“

Nejraději Brautigan navštěvoval noční bar
kde vystupovala velká rock and rollová hvězda
Hvězda přišla na jeviště
sundala si brýle
a úplně nahá vstoupila do vany s čerstvým mlékem
Přes ní plavala po hladině
jako krokodýlí oči
„Ach“ vzdychal Brautigan
„To je opravdová rock and rollová hvězda“

V parku seděly v kroužku kočky
a pozorovaly bílé ryši
běhající ve skloněném váleci
jedna z ryší ležela na boku a nehýbala se
Nejmladší kočka vstala
a zatukala na sklo
„Aci je smutná“ řekla
Opodál stála dívka v černém hedvábí
„Aci je smutná“ řek: Brautigan
„Aci“ řekly kočky

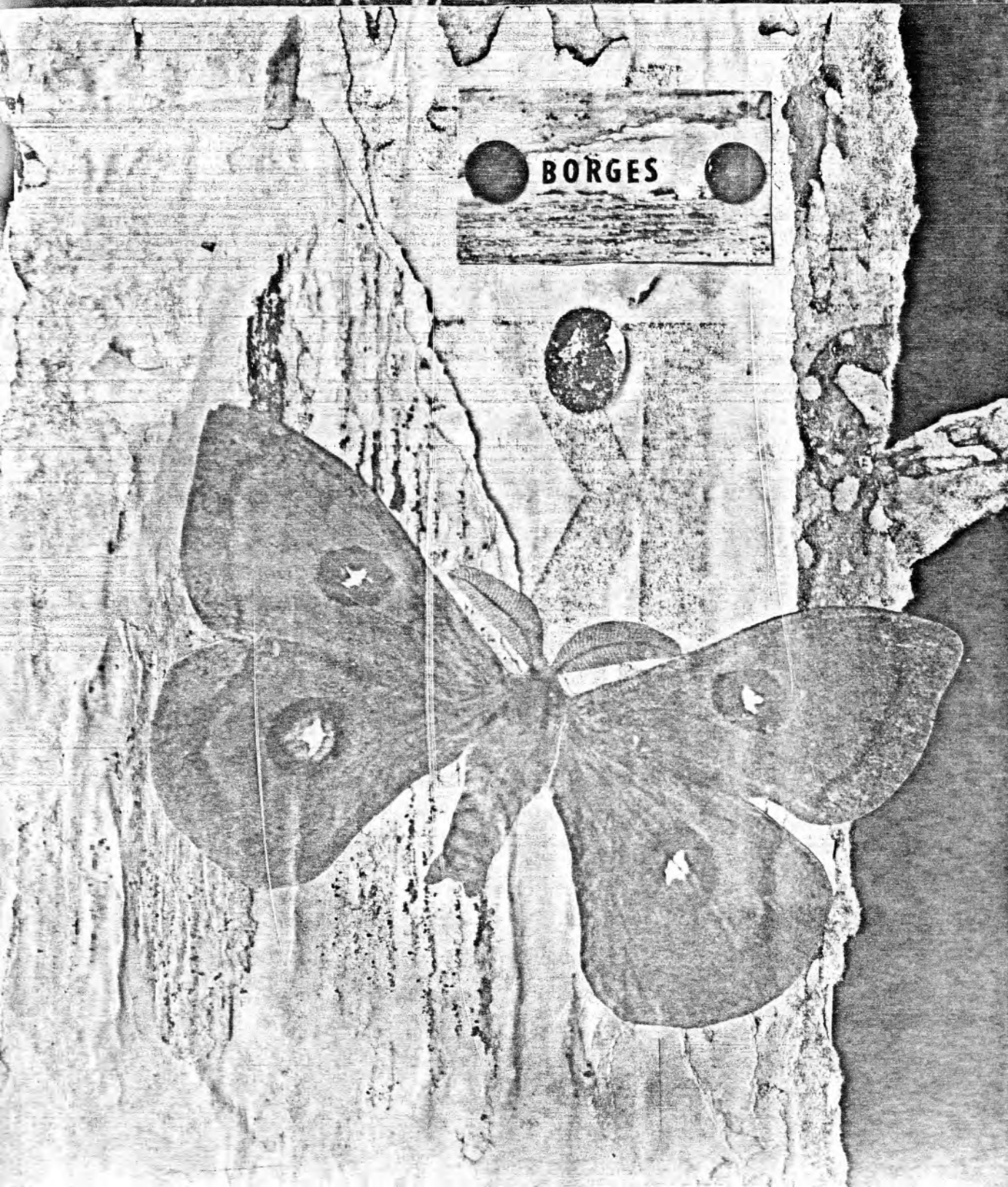
V dřevných dobách bývaly volice zlé časy
Lidé užívali zaběhnuté jesulátko
a zemi potom drancovaly opice
na osudlaných chrtech

Děsotajníci sedávali v hedvábných stanech
a čítili se o zadávané králíčky

Když Chagallovi umírala matka
celý den proseděl u okna
a pozoroval na nebi barvené sochy
Pozdě večer vstal
zapálil si cigaretu
a šel se projít do zahrady
Pod trnkovým košem našel létající rybu

Když jsem znal chlápka
co jezdil po světě s malou staročeskou střelnicí
měl v ní plochového jelínka
a myslivce s velkými kníry
kteřej se podobal Stalínovi
Když jsem ho naposled potkal
seděl na břehu řeky
„Co je takhle to za ptáka“ zeptal jsem se
„To je ledňáček“ řekl
„ale má zloněný oko“

Než se Napoleon zbláznil
dělal nočního hlídače
u jedné kloboučnické firmy
V noci jezdil po nádvoří
na svém věrném oslu
a svítil si velikou lucernou
Když se mu něco nezdálo
vytáhl zlatou trumpetu a zatroubil
Někdy se stalo
že vyplašil spící ptáky

Arabský historik al-Išāqí vypráví tento příběh z doby panování kalifa al-Ma'mūna (l.p. 786-833):

Děvčryhodní mužové zaznamenali (byť toliko Alláh je Všemoudrý a Všemocný a Nejmilostivější a nikdy neapí), že v Káhiře žil kdysi muž, jenž vlastnil velké bohatství, byl však tak štědrý a velkorysý, že časem ztratil, kromě otcovského domu, všechno co měl, a byl donucen vydělávat si na živobytí vlastníma rukama. Pracoval tak těžce, že jej jednoho večera u paty fíkovníku v jeho zahradě přemohl upánek a on byl ve snu navštíven jakýmsi skrz naskrz proniklým mužem, jenž si vytáhl z úst zlatou minci a řekl: „Tvé štěstí leží v Persii, v Isfahánu; jdi tam a hledej je.“

Druhý den časně zrána se muž probudil a vydal se na dlouhou cestu, navzdory nástrahám nehostinných pouští, pirátských lodí, medlářů, řek, divé zvěře i lidí. Nakonec dorazil do Isfahánu, avšak u městských bran jej zastihla noc a on se uložil k spánku na dvoře jedné mešity. Z vůle všemocného Alláha se stalo, že do mešity vnikla tlupa lupičů s úmyslem dostat se tudy do sousedního domu. Avšak majitelé tímto domu, zbuzováni hlukem lupičů, se probudili a začali volat o pomoc. Rozkřičeli se i sousedé, až se konečně dostavil velitel policie se svými pořízenými, a lupiči po střelbách uprchli. Velitel nařídil mešitu prohlédnout a naleznav zde muže z Káhiry, udělil mu takový výprasek bambusovými hollemi, že jej bezvědomá utloukli k smrti.

Dva dny nato přišel muž ve vězení k sobě. Velitel pro něj poslal a zeptal se ho: „Kdo jsi a odkud jsi přišel?“

Muž řekl: „Pocházím ze slavného města Káhiry a mé jméno je Mohammed-al-Maghribi.“ Velitel se ho zeptal: „A co tě přivedlo do Isfahánu?“ Muž se rozhodl říci pravdu, a tak odpověděl: „Dostal jsem od jakéhosi muže ve snu příkaz jít do Isfahánu, neboť mě tu prý čeká štěstí. Avšak když jsem sem přišel, ukázalo se, že oním alibenzým štěstím je výprasek, který jsi mi tak velkoryse udělil.“

Když to velitel slyšel, rozeznal se, až ukázal své zuby nadřostí, a nakonec řekl: „Ó muži malého důvtipu, já snil třikrát o jakémsi domě v Káhiře, na jehož dvoře je zahrada, na jejím okraji ležící sluneční hodiny, za těmi hodinami fíkovník, za fíkovníkem vodotrysk a pod tím vodotryskem velké množství peněz. Přemýšlel jsem však této lži nejmenší pozornost; avšak ty, potomek ďábla

a oslice, jsi putoval až sem jenom proto, že jsi svého snu věřil. Víc svoji tvůr v Israhánu neukazuj. Vezmi si tyhle peníze a jdi."

Maš vzal peníze a vydal se na cestu domů. Pod vedotryskem ve své zahradě (jež byla onou zahradou z velitelova snu) vykopal veliký poklad. A tak na něj Alláh seslal hojné požehnání a odměnil jej a povanoval. Alláh je Dobrotivý a Nepředvídatelný.

(„Příběhy tisíce a jedné noci", č. 271 a 272)

TEOLOG PO SARTI

Andělé mu svěřili, že po své sarti dostal Melanchton dům sdělnivě totožný s tím, v němž žil na tomto světě. (To se stává většinou zesnulých poté, co dorazí do věčnosti - proto si také neuvědomují svoji smrt, domnívajíce se, že jsou dosud v přirozeném světě.) Veškeré zařízení jeho pokoje se podobalo tomu, jež mívá předtím - i psací stůl se šuplíky a police s knihami. Jakmile se Melanchton probudil v tomto novém příbytku, zasedl ke stolu a pustil se znovu do svého literárního díla; několik dní strávil - jako obvykle - písemnou obranou samotné víry, aniž by se jediným slovem zmínil o dobročinnosti. Andělé, zaznamenávše tato opomenutí vyslali své kurýry, aby se jej otázali po příčině. „Dokázal jsem nade vše pochybnost," odvětil jim Melanchton, „že dobročinnost není pro duši nikterak podstatná, a že k dosažení spásy postačuje víra." Hovořil s velikou jistotou, nemaje tušení, že je mrtev a přítom mu není souzeno dostát se do nebe. Když jej andělé slyšeli takto hovořit, ošlechli.

Několik týdnů nato se začal nábytek v jeho pokoji ztrácet a mizet, až tu nakonec nezbylo nic než křeslo, stůl, papír a kalamaš. Ba co víc, stěny pokoje se pokryly vrstvou vápna a podlahu slatým sklovitým povlakem. Rovněž Melanchtonův oděv značně zchátral. Podivil se tím zrušením, nicméně dál psal o víře, popíraje zároveň význam dobročinnosti, a byl v tomto omezení natolik uměle neústupný, že musel být narychlo deportován do jakési káznice v podzemí, kde byl již řáda jiných jemu podobných teologů. Po několika dnech vězení propadl Melanchton pochybnostem o své nauce a bylo mu povoleno vrátit se do jeho nádejšího pokoje. Byl nyní oděn chlupatou koší, avšak úporně se snažil přesvědčit sebe sama, že to, co se mu právě přihodilo, není nic než halucinace; a znovu

se vrátil k vyházení víry a umiřování dobročinnosti.

Jednoho večera začalo být Melanchtonovi ohlášeno. Pustil se do prohlídky domu. Zůstal přišel na to, že ostatní pokoje se již nepodobají pokojům v jeho starém domě v přirozeném světě. Jeden z nich byl přecpán nástroji, ježichž účel nechtěl; jiný se natolik zmenšil, že bylo nelehké do něj vejít; třetí se nasmánil, avšak jeho dveře a okna vedly do jakýchkoli nedozíraných písečnin. Jeden z pokojů v zadní části domu byl plný lidí, kteří se mu klaněli a neustále mu říkali, že nikdy nebylo hodnějšího teologa než onho.

Toto chvalobné chválení mu lichotilo, avšak poněvadž někteří návštěvníci byli bez tváře a jiní vypadali jako mrtví, pocítil k nim náhlou nenávisť a nevěru. Právě v tom okamžiku se rozhodl, že napíše něco o dobročinnosti. Jelikož totiž byla v tom, že to, co jeden den napsal, nazítří už nechtěl. To proto, že ony stránky byly napsány bez přesvědčení.

Melanchtona navštěvovaly mnohé právě skonavší osobnosti, a on se styčel, že je zastihují v tak zohátralém obydlí. Aby uvěřili, že je skutečně v nebi, najal si v sousedství říjového čaroděje, a ten společnost sdílel sjevením plným klidu a míru a skvělé nádhery. V okamžiku, kdy hosté odešli - a někdy ještě o něco dříve - však tyto okrasy zaisly a zbyla po nich jen dřívější omítka a právan.

Poslední, co jeden o Melanchtonovi slyšel, bylo, že jej čaroděj a jeden z mužů bez tváře unesli do písečných dun, kde je nyní jakýmsi služebníkem démonů.

(Manuel Swedentorg: "Jana Coelestia", 1749-1756)

O KRESKOSI VE VÍDE

V oné říši dostalo Kartografické řemeslo takové dokonalosti, že Mapa jediné Provincie pokryla plochu celého Hlavního města, a Mapa říše plochu celého Provincie. Postupem času byly tyto Rozměřené Mapy shledány jaksi nedostatečnými, a tak Kolegium Kartografů vypracovalo Mapu říše, jež měla totéž měřítko jako říše sama a do všech podrobností se s ní shodovala. Následující Generace, věnující Kartografické vědě méně pozornosti, usoudily, že Mapa takových Rozměřů je nepřesná, a ponechaly ji - nikoli bez nedostatku ná-

ležité úcty - Nejvyšší Slunce a Deště. Potrhané fragmenty této mapy lze dosud nalézt v západních Pouštích, kde poskytují příležitostné útočiště nějakému Zvířeti či Lebraškovci; v celém Státě nezbyl žádný jiný pozůstatek Kartografické vědy.

(J.A. Suárez Miranda: „Viajes de Varones Prudentes“, 1658)

MOHAMEDOV DVOJNÍK

Poněvadž v představách muslimů je náboženství těsně spjato s postavou Mohameda, stanovil Bůh, aby jin v Mebi vládl někdo, kdo by Mohameda zosobňoval. Dotyčný delegátom není stále táž osoba. Svého času zastával tuto funkci rodilý Sas, jenž byl ze svého pozemského života zajat Alifřany a stal se muslimem. Jedním ovšem původně křesťanem, cítil se povinen hluvit k nim o pánu a říkat, že nebyl synem Josefovým, nýbrž Synem Božím; načež bylo rozhodnuto nahradit tohoto muže někým jiným. Úřad zastupujícího Mohameda je značen planoucí pochozí viditelnou pouze muslimům.

Skutečný Mohamed, jenž napsal Korán, není už svým stoupencům viditelný. Doslechl jsem se, že zpočátku jin vládl, avšak poněvadž usiloval o Božskou moc, byl sesazen na jih. Zlí duchové pak jednou ponoukali jistě společenství muslimů k tomu, aby Mohameda uznali jako Boha. V zájmu obnovení pořádku byl Mohamed převeden z počavů tí a ulázel se jin - při této příležitosti jsem jej spatřil i já. Podobal se zhmotněným duchům, kteří nemají vnitřní vnímání, a jeho tvář byla velice temná. Slyšel jsem, jak pronosil tato slova: „Jsem váš Mohamed“, a vzápětí nato se zase propadl.

(Emmanuel Swedenborg: „Vera Christiana Religio“, 1771)

VERCHOVSKÝ HRÁTKEL

V roce 1102 podnikl Magnus Barford všeobecný útok na irské království; říká se, že v předvečer své smrti obdržel od Kuircher-tacha, Krále dublinského, toto pozdravení:

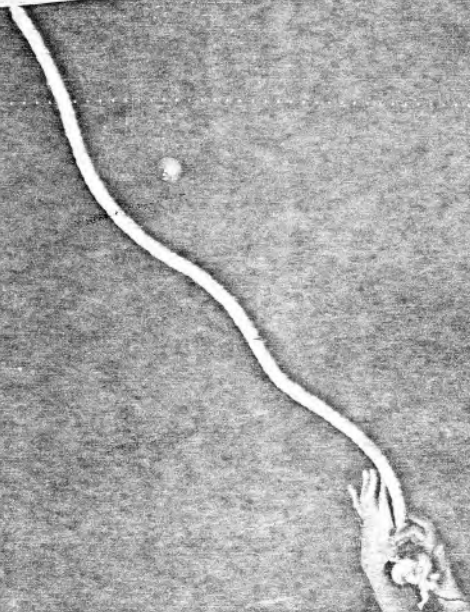
Kde zlato a bouře bojují po tvém boku, Magnusi Barfode.

Kdž se tvůj boj zítra na polích něho království potká se štěstím
Kdž tvé královské ruce šíří posvátný dšs, tkajíce pavučinu mše.
Kdž ti, jež se post ví tvému muži, stanou se potravou rudé labut
Kdž tě tvi četní bohové nasytí slávou, kdž tě nasytí krví.
Kdž za svítání zvítězíš, králi, ježš šlapoš po Iroku.
Kdž zítra zazáří nejjasněji ze všech tvých mnohých dní.
Neboť bude tvým anem posledním. To ti přísahám, králi Magnusi.
Neboť dřív než jeho světlo zhasne, já tě porazím a zhasnu,
Magnusi Darnodo.

(H.Goring: „Anhang zur Weinskringla“, 1993.
Přeložil W.S.Merwin)

1001 276

JERMÁŘ

1001 276

SE CHLUBÍ

Cestou Odjinů minul cestu Nikem
Ale věděl že po třetí milníku
bude následovat rozcestí Kudy kam
a když se dá po smolné tře
dojde odkud nevyšel
A tedy nezabloudí...

POKUSENÍ

Jednou myšlenkou
rozkolísal rovnováhu dlouhó...
Prudkým gestemrazil
vahám vaz...
A teď
někde v neurčitém středu
přepačává na obě strany...

BLUDIŠTĚ

Při vstupu drobíl ztřešbí chléb
aby odlehčil strach...
Iroken křikl chodby a snil
o novém světě na konci labyrintu...
Však nepomýšlel na vypačené krysy
Co sám dal
na krysy přes chleba
až k masu...

SEBEVRAN

Možná že blo jen o pozůstatok
z války
(důdeškv hrdlořezný nůž)
A dědičný grif
provedený opačně Ale do čísla

BRILLA

Za zdi křehova
strhly se zvony v laticce...
Podřuli lipočku
nacuřili nůsky
Konávratna...
Kotko laticko
smí jsou
a ještě Proti...

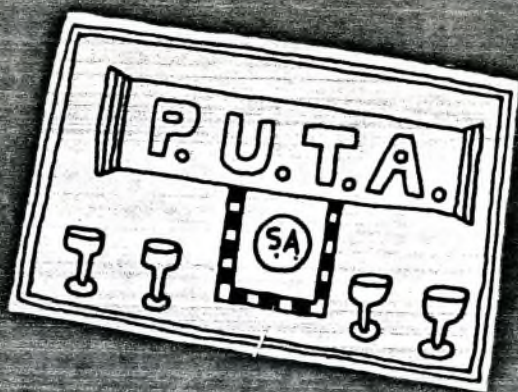
BRZIVERŠI

Kilost ovčtla v šalosti podkrovní
Pád křidel tělesným tělen
a křosi hluboko
ptačí mřina
oširaná lidskou pozemskostí...

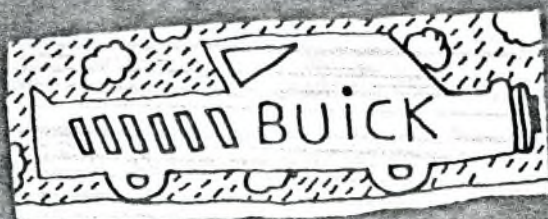
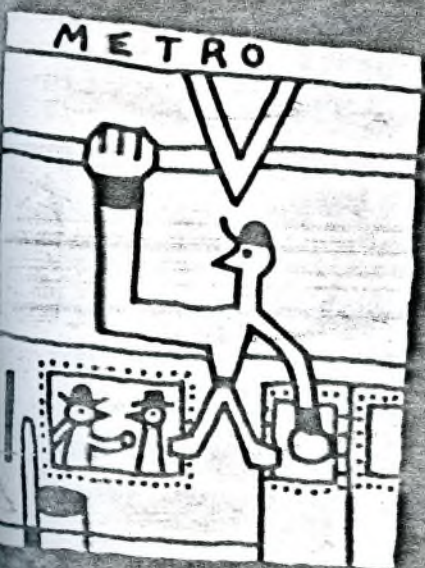
Vypuštěný kámen z rukou
letí...letí...letí...

BRITILZM

Sněží se
pláč za břicho
popadají
Rozdívají nůhu
hnívu
Nevozená kolébají
na mřích N. mřích
Pro ulzy nedohlédneš
za humna...
Požirají se
Přelívají se
Klíňákové cinterína...

BRAUTIGAN

KOLDERLIN

Hled jmenujete láskou, a kde už nevidíte nic,
tam bydlí vaši bohové. Bohové a láska?

Hyperion

Kamenem do verše
Krví do náhrobku
Láska
Mlečtánek osud Za zády
Silenství
A život od Hladové zdi
do zdi Hladu...

DAIST

Kroky vytančené hudbou
v pláči neznámého obětí
Souha silnější než dotek
země...
Vzdáloji se bílé stíny
k černému obrazu
Chtějí vidět víc
oči nevidomé...

KRIZEN

Světlo tmy Tma světla
Kdo když není Kým
a Milý je důstojek
Zalářování Pro koho
Nebo že se pro samé lidi
zapomnělo na člověka...

TICHO TICHO TICHO

Čas přibírá v bocích
ještě nebylo vysloveno Ne
a už je pozdě na ANO!

DVOJPLOŠNÍK Z PRVNÍ VÁLKY

Našli ho mrtvého u televize na podlaží obýváku v malém pronajatém domku v Los Angeles.

Moje žena právě odběhla pro mužský dortík. Prodávají je ve Večerec jen pár ulic od nás. Dostali jsme zrovna chuť na nějakou smrzalinu. Zazvonil telefon. Volal její bratr. Tatínek prý odpoleď ne zemřel. Bylo mu sedmdesát. Čekal jsem, až se vrátí s dortem. Marně jsem přemýšlel, jak jí tu zprávu odšlit co nejšetrněji. Ale smrt se nedá zakamuflovat do slov. Za posledním slovem všechny ložící někdo mrtvý.

Když se vrátila z nákupu, zřítla štěstím.

„Co se stalo?“ zeptala se.

„Právě volal brácha z L.A.“

„Co je?“

„Tatínek odpoleďne zemřel.“

To bylo v roce 1960 a teď máme za pár týdnů 1970. Je mrtvý už skoro deset let a já se za tu dobu hodně napřemýšlel o to, co pro nás všechny jeho smrt znamenala.

1. Narodil se z německé krve a mládí prožil na farmě v Jižní Dakotě. Jeho dědeček byl ukrutný tyran, který dokonale zruinoval životy svých tří synů, se kterými nepřestál zacházet jako s dětmi. V jeho očích, a ostatně ani ve svých vlastních očích, nikdy nedospěli. Na tom si dal záležet. Synové celý život nevytáhli ani paty z farmy. Samozřejmě se oženili, ale jejich domácí záležitosti kromě pěstování dětí pečoval výhradně on. Nikdy jim nedovolil vychovávat své vlastní potomky. To byla jeho starost. Manželčin otec měl svého tatínka v paměti jako staršího bratra neustále pronásledujícího před neprospěšným dědečkovým hněvem.

2. Myslelo mu to, a tak se stal v osmnácti učitelem a odešel z farmy, což dědeček pochopil jako vzpuru proti vlastní osobě. Od onoho okamžiku považoval vnuka za mrtvého. Ten nechtěl dopadnout jako jeho otec a věčně se behovávat za stočolou. Tři roky učil na Středozápadě a pak se dal na prodávání automobilů. Byl jedním z pionýrů automobilového byznysu.

3. Pak přišla časná ženitba následovaná brzkým rozvodem, jehož trapnou pachůť pociťovala celá manželčina rodina - zejména proto, že se její otec snažil ututlat. Byl tehdy patrně velice zamilovaný.

4. Před vypuknutím 1. světové války došlo ke strašlivé autohavárii, již nikdo kromě otce nepřežil. Byla to jedna z těch nehod, po kterých zůstávají hluboké jizvy na duši a její mají po rodiny a přátele zabitých význam historických milníků.

5. Když Amerika v roce 1917 vstoupila do války, rozhodl se, že bude pilotem, ačkoliv mu bylo už skoro třicet. Řekli mu, že je na létání moc starý, ale on do své touhy investoval tolik energie, že byl nakonec přijat do přípravy na Florádě a pilotem se navzdory věku stal. V roce 1918 už byl ve Francii a pilotoval do Havilland a bombardoval jedno francouzské město a jednoho dne letěl nad německými posty, když tu všude kolem sebe uviděl malé obláčky, které se mu zdály moc hrozné, a tak letěl dál a až trochu později si uvědomil, že to jsou německá díla, která se ho snaží sestřelit. A zase jindy letěl nad Francií, když spatřil za ocasem letadla čarou a ta čára ho pronásledovala, ačkoliv se hnul, a strávila s ním část onoho odpoledne roku 1918.

6. Z války se vrátil jako kapitán a jel právě vlakem na řiť Tennessee, když mu ten člověk ve středních letech, s nímž se v klapě bavil už nějakých třista mil řekl: „Kdybych byl tak mladý jako vy a měl po ruce nějakou hotovost, vyrazil bych nahoru do Idaha a založil si tam banku. Bankovníctví v Idahu má velkou budoucnost.“

7. Manželčin otec ho upevnil.

8. Jel do Idaha a založil banku, která brzy vedl k dalšímu třem bankám a velkému ranči. To byl rok 1926 a všechno se vedlo.

9. Oženil se s učitelkou o šestnáct let mladší než on a na svatební cestu jeli do Filadelfie, kde pobýli celý týden.

10. Erach v roce 1929 ho těžce zachl. Musel se vzdát bank i hokynářství, ke kterému přišel jen tak mimochodem, ale zůstal mu ranč, i když s hypotékou.

11. V roce 1931 se rozhodl, že se pustí do chovu ovce, a pořídil si velké stádo a byl velice vřídý na své pasáky. Dyl na ně tak hodný, až se o tom v oněch končinách Idaha začalo šuškat. Pak ovce dostaly nějakou hroznou ovčí nemoc a všechny pochořely.

12. V roce 1933 si obstaral další velké stádo a svým mímým zacházením s ovčáky ještě přilil do ohně šuškandy. O rok později dostaly ovce nějakou strašnou ovčí nemoc a všechny pochořely.

13. Vyplatil ovčím zaměstnancům velkou prémie a zanechal chovu ovce.

14. Když prodal ranč a splatil všechny dluhy, zbylo mu jen na

zbrusu nový Chevrolet, do něhož posadil rodinu a odvezl ji do Kalifornie, kde rozhodl zůstat navo.

15. Bylo mu čtyřicet čtyři a jeho žena čtrnáct a měli malou dcerušku.

16. V Kalifornii nikoho neměl a byl krize.

17. Manželka chvíli pracovala v moštárně a on parkoval auta v Hollywoodu.

18. Pak sehnal místo účetního u jedné malé stavební firmy.

19. Jeho žena porodila syna.

20. V roce 1940 se nakrátko pustil do obchodování s realitami, ale brzy toho nechal a vrátil se k své malé stavební firmě jako účetní.

21. Jeho manželka nastoupila jako pokladní v samoobsluze, kde pracovala osm let. Pak se zástupce vedoucího osamostatnil a ona ho následovala a dělala u něj dodnes.

22. Pracuje jako pokladní ve stejném obchodě už 23 let.

23. Do čtyřiceti byla velice hezká.

24. Stavební firma ho propustila. Řekli, že je na účetnictví moc starý. „Je čas, aby ses dal na pascení ovcí," šertovali. Bylo mu padesát devět.

25. Pronajali si domek, ve kterém už bydleli dvacet čtyři let. Jednou ho mohli koupit bez zálohy na měsíční splátky po padesáti dolarech.

26. Když jeho dcera chodila na střední školu, pracoval tam jak školník. Viděla ho po chodbách. O jeho školnictví se doma mluvilo jen velice zřídka.

27. Maminka jim oběma připravovala ovčínu do školy.

28. Na odpočinek šel v pětadesáti. Rozitím se z něj stal velice nebezpečný pijan sladkého vína. Chátnal mu whisky, ale tu mu rodina nemohla dopřát. Pobýval většinou doma a do pítí se pouštěl kolem desáté, pár hodin poté, co jeho manželka odešla do práce v samoobsluze.

29. Během dne se potichoučku opil. Měl své lahvičky schované ve spíži a upíjel z nich potajmu, i když byl sám. Koučlal různé ošklivé scény, a když se vrátila manželka z práce, domek byl vždy uklizený. Přesto ho po čase začala prozrazovat přepočlivá chůze alkoholika, který se se všech sil snaží vypadat střízlivě.

30. Užíval sladkého vína místo života, protože mu už žádný život k užívání nezbyl.

31. sledoval odpolední vysílání televize.

32. Jednou ho po francouzské obloze doprovázela duha, když pilotoval víceúčelý dvojplošník s kulovitou bombou n. palubě.

33. Rutinek odpoledne zemiěl.

ODJEHLMOVÉ Z PETERBURG HILL

Chudáci, Láhev
destinou v
nedalekém
obchodu.
Starý Rus jin
prodává portské
a nijak je ne-
odpuzuje. Chodívali
si sednout pod
zelené koře,
které rostou podél
dřevěných schodů.
Jsou málen jako
erotické květiny,
tak potichu
píjí.

ODJEV

Květ lána se rozvíjí
jako květ si Kryštof Columbus
souvší boty

Kristuje snad něco krásnějšího
než příd lodi
dotknoucí se nového světa

MILOSTI DÁSEK

Je tak milé
probudit se ráno
docela sám
a nemuset někomu říkat,
že ho máte rádi,
když už ho rádi
nemáte.

LOŽNA

Ó, krásný byl
vlnodlak ve
ovčím zláni lese.
Vzali jsme ho
s sebou na pouť
a on se dal
do pláče,
když uviděl
Ruské kolo.
Elektrické
zelené a červené
slzy mu tekly
po chlupatých tvářích.
Vypadal
jako ložna
na bíré temné
hladině.

KEROKOVI BONDON

Ach,
jdi pouhá kopie
všech bonbónů,
které jsem kdy snědl.

NÁVOD NA OPRÁVU VLASTNÍHO OSUDU:

KODY 1 - 4

1. Seďte si dostatek něžně k jídlu
a jzte to.
2. Najděte si klidné místo ke spaní
a spíte tam.
3. Omotejte intelektuální i emocionální ruch,
až dospějete ke svému vlastním tichu,
a poslouchajte je.

VŠICHNI POD DOZORU KIBERNETICKÝCH STROJŮ

Rád si představuji (čím
živ to bude, tím líp!)
kybernetickou louku,
kde sávek a komputery
žijí pospolu v na-
programované harmonii
jako čirá voda, dotýkající
se jasné oblohy

Rád si představuji
(ať aby to bylo, prosím!)
kybernetický les, plný
osen a elektronek,
kde se jeleni poklidně
procházejí mezi komputery,
jako by to byly květiny
a točící se květy.

Rád si představuji
(jednou se toho dočkáme!)
kybernetické prostředí,
kde bude na osvobození
od vší práce a navrácení
přírody, zpátky k našim
souvěcním bratrům a sestrám,
a všichni pod dozorem
lidských strojů.

BRÁNSKÝ BRÁNSKÝ

Costou do postele v Los Angeles zyslín
na tebe

Před chvílkou jsem při čurání
lidskyplně shlížel
na svůj úd

Vědomí, že byl dnes dvakrát
v tobě, ne naplňuje
bránským pocitem

(15. ledna 1967, 3-4)

PŘERVALENÍ

Zvedám záchoďové prkýnko

jako by to bylo hnízdo nějakého ptáka,

vidím košičí stopy

kolem dokola po okraji cesty.

PAMÁTNÍK HORČKY

Kučel jsem parlem k památníku horčky.

Stál uprostřed ohlenuného nádvěstí, obklopen

ručními květinami a vodotrysky. Památník

měl tvar mořského koníka a na plaketi stálo:

Šaškalo nám být hezko a uněsti jsme.

SPRŠKA KAP (Marcii)

Chtěl bych, aby mě

tvé vlasy pokryly

napamí nových míst:

všude, kam potom přijdu,

to bude nádherné

jako tvé vlasy.

ADRONALINOVÁ MATKA

Adronalinová Matko

v čatech z komet,

s rychlými ptočímí křídly

místo otřeviců

s se stínem sklzájící ryby,

díky ti se četek,

rozkopaní a náklonnost

k mému životu.

Bez tebe bych byl mrtov.

KOLO

Kolo: něco jako hrůžky
hrající v srpnu pod stromem.

Ó, zlatá divočina!
Včely cestují ve vozech s plachtami
a Indiáni jsou založili ve stínu.

30. PROSINEC

V 1.03 v noci je prd
cítit jako když se žení
svokádo s rybí hlavou.

Musím vylézt z postele
a zapast si to jen tak
bez brýlí.

POLEDNICE Z Čínské čtvrti

Číňani kouří opium
v koupelně.
Všichni jdou do koupelny
a zahrnou dveře.
Starí sedí ve vaně
a děti sedí
na podlaze.

JAK SE NA TO DÍVÁ ONA

Vždycky když ho vidím, pomyslím si:
Zaplať pámbě, že to není
můj staroj.

KUŽ

S kloboukem na hlavě
je o dobrých dvacet tisíc vyšší
než tank.

DO ANGIE

Žádné poštovní známky nejsou a to doručit dopisy
do Anglie zpátky do doby před třemi staletími,
s žádnými známkami nemohou dopisy cestovat
zpátky do doby, kdy křeb ještě nebyl vykopán,
a John Donne stojí u okna a dívá se ven,
toho aprílového rána právě začíná pršet
a ptáci zapadají do stromů
jako figurky na připravenou šachovnici,
a John Donne vidí listonoše, jak se blíží ulicí,
listonoš jde velice opatrně, neboť jeho hal
je cold ze skla.

ANO, RUDÍ HUDEA

Vitr petruších barev vane
mýma očima, skrz mé prsty,
a já vzpomínám, jak se petruzi
schovávali před dinosaury,
když ti přicházeli k řece pít.
Petruzi se schovávali v podzemních
hradčích
a automobilech. Trpčlivě šekali,
až dinosaury odejdou.

Z TVÉHO NÁHRDELNÍKU TĚČE (Morcia)

Z tvého náhrdelníku teče
a modré světlo z korálů
ti po kapkách pokrývá
krásné prsy

průzračným africkým ovitáním.

VZDELÁNÍ

Na řece Alamo
žije šem
kterí má pět
cet dětí,
nacpaných ve
chloupnité bytě
jako sršně
v hnízdě z bláta.
Jejich otec je
Velký Vrabec.
Jednou za den
nese ním
protáhne
červený vozík a
to je všechno,
co znají.

TVŮJ ODCHOD VERSUS HINDENBURG

Pokračá když se loučím,
připadá mi to jako pokračování
Hindenburgu:
té veliké vzducholoči, vybuchnuvší v roce 1937
ve středových plamenech jako hořící hrad
nad New Jersey.
Když odcházíš, vstupuje
do domu stín Hindenburgu
a zaujímá tvé místo.

Literární revue **MAKÁ JAKA** vychází pro interní potřebu Literárního klubu při MŠK MŠ v Plzni a Klubu mladých autorů knihovny L. Zápočeckého v Chebu. Jakékoliv další šíření i částí tohoto sporníku jen se souhlasem vydavatele. **N e p r o d á n é .**

Vybrala a napevnila redakční rada ve složení: Viktorie Rybáková, Helena Šleningerová, Ivo Hucl a Jaroslav Šlejmar.
Koláže Ivo Hucl, spolupráce na grafické úpravě Petr Langmaier.